

OBČINA SEMIČ
OBČINSKI SVET

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI
OBČINE SEMIČ

april, 2009

KAZALO

1. Uvod	4
Splošno o občini.....	4
Pravna podlaga.....	5
2. Ocena ogroženosti in varnostnih tveganj kot strokovna podlaga	6
a) Ocena stanja varnosti	
Ogroženost od naravnih nesreč.....	6
Ogroženost cestnega prometa	6
Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin.....	7
Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost	7
Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine	7
Ogroženost javnega reda in miru	8
Ogroženost na javnih shodih in prireditvah	8
Ogroženost okolja	9
b) Obvladovanje varnostnih tveganj:.....	9
Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu	9
Varnostna tveganja na področju varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin	10
Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj	10
Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine	10
Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru.....	11
Varnostna tveganja na področju javnih shodov in prireditev	11
Varnostna tveganja na področju varstva okolja.....	11
3. Namen vzpostavitve redarstva po zakonu o občinskem	11
4. Cilji občinskega programa varnosti	12
A. Strateški cilj.....	12
B. Operativni cilji	14
5. Varnostne potrebe, izhajajoče iz ocene varnostnih razmer	16
6. Organiziranost občinske redarske službe	17
7. Kadrovski sestav občinske redarske službe	17
8. Vodenje redarske službe	17
9. Pristojnosti redarske službe	19
10. Materialni in drugi pogoji za delovanje občinskega redarstva.....	22
11. Vrste in obseg nalog redarstva	24
Naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih	
Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh	
Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb	
Naloge vzdrževanja javnega reda in miru	
Naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj	
Naloge na področju varstva okolja	
12. Način izvajanja zaponskih pooblastil občinskega redarja.....	25
13. Način uporabe prisilnih sredstev	31
14. Sistem dela občinskega redarstva – razporejanje redarjev.....	31
15. Sodelovanje občinskega redarstva s policijskimi postajami	31
16. Povezanost redarske službe z redarstvi sosednjih občin	38
17. Sodelovanje redarske službe z OKC in Regijskim centrom za obveščanje	38
18. Načini sodelovanja redarjev v sistemu zaščite in reševanja.....	39
19. Načini sodelovanja redarjev in zasebnih varnostnikov	39
20. Interno nadzorstvo nad izvrševanjem nalog medobčinskega redarstva	39

21. Sodelovanje med redarsko službo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu	39
22. Varnostno ogrožene poti, kraji, površine in točke v občini	40
23. Obhodi varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk	40
24. Zgradbe, spomeniki, muzeji in drugi objekti, ki imajo status naravne in kulturne dediščine.....	40
25. Obhodi nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine	41
26. Način uvedbe dežurne službe občinskega redarstva (odločitev župana)	41
27. Zaključek.....	42

LITERATURA IN VIRI	44
--------------------------	----

PRILOGE:

1. Vsebina prekrškovnega postopka občinskega redarja.....	45
2. Pisni protokol o sodelovanju s sosednjimi redarstvi	50
3. Navodilo za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah	52
4. Dogovor o sodelovanju v sistemu zaščite in reševanja	56
5. Dogovor o sodelovanju z zasebnimi varnostnimi službami.....	58
6. Poslovník za delo župana ob uporabi prisilnih sredstev.....	61
7. Protokol o sodelovanju med redarsko službo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič	65
8. Zgodovinski razvoj redarstva.....	67
9. Pravna ureditev področja redarstva v sosednjih državah.....	70

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed) je Občinski svet Občine Semič na predlog župana Ivana Bukovca na seji dne 2009 sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE SEMIČ

UVOD

Splošno o Občini Semič

Belokranjska vrata na Gabru odpro pogled na razgiban belokranjski kraški ravnik. Občina Semič se razteza na njegovem severnem obrobju, v vznožju Kočevskega Roga in obronkov Gorjancev; tako je geografsko zaprt proti severu. Meri 147 km², kar predstavlja 0,7% celotnega slovenskega ozemlja, šteje 3.865 prebivalcev in ima 47 naselij. 66 % občine prekriva gozd, preostalo pa je plitvi vrtačasti kraški svet s steljniki, travniki in njivami, Semiško goro pa so Semičani zasadili z vinsko trto. Na Gabru se od magistrale odcepi cesta v dolino, in prav na dnu leži središče naselja Semič.

Krajevno ime Semič prvič zasledimo v začetku 13. stoletja, ko je bil gospodar Bele krajine Henrik Adeški, sama cerkev sv. Štefana pa se prvič omenja v listini oglejskega patriarha leta 1228; prafara iz leta 1338 je bila v lasti nemškega viteškega reda (1268 Spanheimi prepustijo Križnikom svoje župnije).

Semič je dobil ime po gradu, ki je stal pod vrhom hriba Semeniča. Lastniki so bili gospodje Semeniči. Grad, ki naj bi bil sezidan že v 12. stoletju, so leta 1547 porušili Turki, zato so se pl. Semeniči preselili na grad Smuk (Smuckh).

Svojevrstno preteklost skrivajo v gozdovih Kočevskega Roga razvaline vasi kočevskih Nemcev, ki so tu živeli dobrih 600 let. S podrobnejšo zgodovino kraja in z naravovarstveno zbirko Bele krajine obiskovalce seznanja semiška Krajevna muzejska zbirka.

Osrednje naselje Semič je bilo tudi v preteklosti pomembno trgovsko in kulturno središče, o čemer pričajo arhitekturno bogate stavbe v centru Semiča. Semič je znan po dobrem vinu, bogatem kulturnem izročilu uspešnih podjetnikov in obrtnikov ter tovarni kondenzatorjev Iskra.

Pravna podlaga

Občinski program varnosti Občine Semič je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev občine. Namen programa varnosti Občine Semič je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v Občini Semič in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine. Pojem javna varnost lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe in ima to posebno značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven in na državo naslonjen način. Lahko jo zagotavljamo samo in izključno prek države. Pomeni tudi stanje, v katerem so izključeni materialni protipravni akti, s katerimi se rušijo ali ogrožajo temeljne svoboščine in pravice občanov, osnovni elementi družbene ureditve ali druge zaščitene vrednote.

Namen programa je tudi načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v Občini Semič. Kvaliteten javni prostor pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem, kjer živijo in delajo, ter z okoljem, kjer se šolajo in igrajo njihovi otroci. Kvaliteten javni prostor tudi pomeni zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda; to pa konkretno pomeni, da so občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori čisti, varni in urejeni.

Program predstavlja pomemben in izhodiščni dokument za področje delovanja občinske redarske službe. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev ter konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev. V dokumentu so opredeljene tudi zakonske osnove za vzpostavitev in delo redarske službe ter za sodelovanje s policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in mira.

Namen programa je tudi vzpostaviti partnerski odnos med policijo in občinskim redarstvom pri zagotavljanju javne varnosti v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju

vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v 3. Členu Zakona o občinskem redarstvu.

Občinski program varnosti Občine Semič obsega 6 ciljev, ki na celovit način urejajo oziroma zagotavljajo kvaliteto varnosti v občini. Program Občine Semič je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo lahko realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma medobčinske redarske službe in razpoložljivih finančnih sredstev, ki jih občina namenja za to področje dela.

Pravna podlaga za program so: Zakon o občinskem redarstvu (ZORed), Zakon o varnosti javnega reda in miru (ZJRM), Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP), Zakon o prekrških (ZP-1), Zakon o lokalni samoupravi (ZLS) in občinski odloki. Program je zasnovan v skladu z navedenimi pravnimi predpisi.

2. OCENA OGROŽENOSTI IN VARNOSTNIH TVEGANJ KOT STROKOVNA PODLAGA PROGRAMA

UPORABLJENE METODE, POTREBNE ZA IZDELAVO OCENE OGROŽENOSTI

Za posnetek stanja varnostnih razmer na območju Občine Semič ter oceno ogroženosti in varnostnih tveganj so bili zbrani ustrezni podatki od Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič in drugih organov in služb Občine Semič ter Policijske postaje Črnomelj. Veliko podatkov je bilo pridobljenih iz drugih uradnih javnih evidenc, ki so bile dostopne.

Opravljen je bil operativni pregled posameznih območij, cest, trgov, parkirnih mest, javnih poti, rekreacijskih površin ter drugih javnih prostorov, kjer je varnostna problematika večja oziroma kjer je pričakovati, da bo prisotna večja ogroženost varnosti in varnostnih tveganj.

Opravljen je bil ogled nekaterih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine, športnih objektov in drugih prireditvenih prostorov, kjer bi lahko prišlo do ogrožanja javnih shodov in javnih prireditev.

V okviru priprave občinskega programa varnosti je bil opravljen informativni pregled organiziranosti in delovanja tistih organov in služb znotraj občine, ki so delovno povezani z redarji, in tistih organov ter služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kvalitetnega, vsebinsko bogatega in uporabnega programa varnosti so bili pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se nanašajo na zagotavljanje ugodnih varnostnih razmer v Občini Semič.

a) Ocena stanja varnosti

• Ogroženost od naravnih nesreč

Ocena ogroženosti občine Semič je bila pripravljena in izdelana na podlagi raziskav, študij in strokovnih podlag, ki se nanašajo na podnebne, geografske, hidrološke, geološke, seizmološke, ekološke, prostorske, geografske, prometne, demografske, kulturne in druge značilnosti ogroženega območja.

Pri izdelavi ocene ogroženosti je bilo pri obravnavanju posameznih virov možnih vzrokov nastanka nesreč ter njihove verjetnosti pojavljanja, poteku in možnem obsegu ter posledicah posameznih nesreč upoštevano tudi dosedanje stanje na tem področju oz. frekvenca in stopnja pojavljanja posamezne vrste nesreč in uspehi pri njihovem preprečevanju in odpravljanju.

Ocena ogroženosti od naravnih in drugih nesreč v Občini Semič je bila izdelana 25.03.1997, v skladu z določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006) ter v skladu z določili Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Ur. list RS, št. 39/95).

Na podlagi navedenih parametrov so za občino Semič izdelane ocene ogroženosti za potrese, neurja s točo, sušna obdobja, požare v naravi, v naseljih in industrijskih objektih, primere žleda, nesreče z nevarnimi snovmi in jedrske nesreče ter prometne nesreče.

Ocene so izdelane na podlagi republiških in regijskih ocen ogroženosti, strokovnih študijah pristojnih zavodov in inštitutov oziroma usmeritev ob upoštevanju lokalnih dejavnikov, izkustvenih norm in dosedanjih izkušenj pri preprečevanju in odpravljanju posledic nesreč.

• Ogroženost cestnega prometa na območju občine Semič

V letu 2008 (2007) se je na cestah na območju občine Semič pripetilo 40 (43) prometnih nesreč ali za 6,9% manj kot v predhodnem letu, v katerih je bilo udeleženi 64 (68) oseb.

Na območju občine Semič policija v letu 2008 ni obravnavala 0 (2) prometnih nesreč s smrtnim izidom, v katerih ni umrla 0 (2) oseba, 16 (11) prometnih nesreč s telesnimi poškodbami, kjer sta se 2 (1) osebi hudo telesno poškodovali in 16 (11) oseb lahko telesno poškodovalo ter 22 (29) prometnih nesreč z materialno škodo.

Največ prometnih nesreč se je zgodilo zaradi neprilagojene hitrosti in sicer 14 (14), sledi neupoštevanje pravil prednosti 8 (3) in strani vožnje v 6 (10) prometnih nesrečah.

V letu 2008 so bili 3 (5) povzročitelji prometnih nesreč pod vplivom alkohola, kar pomeni 7,5 (11,6%) vseh povzročiteljev prometnih nesreč.

V letu 2008 se je po dnevih največ prometnih nesreč zgodilo v petek in sicer 11 (5), sledijo sreda z 9 (7) in sobota z 9 (6) prometnimi nesrečami. Najmanj prometnih nesreč se je zgodilo v nedeljo 2 (6).

Glede na uro se je zgodilo največ prometnih nesreč med 15.00 in 18. 00 uro in sicer 11 (9), sledi čas med 6.00 in 9.00 uro s 6 (8) nesrečami.

Policisti so na območju občine Semič v letu 2008 obravnavali 579 (604) kršitev cestno prometnih predpisov. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo 426 (406) izrečenih glob, podanih 119 (189) obdolžilnih predlogov, ter izrečenih 30 (5) opozoril.

- **Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin**

Mirujoči promet v Semiču ni kritičen, saj je poskrbljeno za relativno veliko število parkirnih prostorov v centru in v okolici javnih stavb. Izjema je Štefanov Trg, ki je zelo gosto zaparkiran. Prav tako je ob večjih prireditvah parkiranje onemogočeno zaradi premalo parkirnih prostorov v neposredni bližini Kulturnega centra v Semiču, vendar okoliški parkirni prostori omogočajo parkiranje in nemoten potek prometa. Na prehodu za pešce pri OŠ Belokranjskega odreda je promet urejen v skladu s cestno prometnimi predpisi.

- **Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost**

V letu 2008 (2007) je Policija na območju občine Semič obravnavala 132 (126) kaznivih dejanj, kar je za 4,76 % več kot v preteklem letu. Od navedenih kaznivih dejanj je policiji uspelo preiskati 64 kaznivih dejanj ter s tem doseči 48,48 % (63,49%) preiskanost.

Največ je bilo zaznanih in obravnavanih kaznivih dejanj s področja premoženja in sicer 93 (76), kar predstavlja 70,45 % vseh kaznivih dejanj, storjenih na območju občine Semič.

V notranji strukturi kaznivih dejanj zoper premoženje so policisti obravnavali 56 (40) kaznivih dejanj tatvin, 18 (26) velikih tatvin – vlomov, 14 kaznivih dejanj Poškodovanja tuje stvari, 3 kazniva dejanja Zatajitve in 2 kaznivi dejanji Ropa.

Poleg navedenih kaznivih dejanj so obravnavali še 6 (16) kaznivih dejanj Ogrožanja varnosti, 5 (9) kaznivih dejanj Lahke telesne poškodbe, 4 (10) kazniva dejanja v zvezi z zlorabo prepovedanih drog, 2 (3) kazniva dejanja Neupravičene proizvodnje orožja ali eksplozivov, 4 (1), Goljufije in 1 (1) Poslovno goljufijo. Ostala kazniva dejanja, ki so jih še zaznali pa bistveno ne vplivajo na občutek varnosti prebivalcev.

Premoženjska kriminaliteta je najštevilčnejša in odločilno vpliva na preiskanost celotne kriminalitete. Število premoženjskih kaznivih dejanj je v porastu za 17 kaznivih dejanj, v upadu pa so velike tatvine. Klasična premoženjska kriminaliteta v obliki tatvin, vlomov in poškodovanj tuje stvari, je poleg nasilnih kaznivih dejanj, najbolj številčna oblika kriminalitete, ki pomembno vpliva na občutek varnosti občanov.

Kot najbolj kritične točke in izpostavljena mesta za izvrševanje kaznivih dejanj se pojavljajo v samem centru naselja Semič, zlasti kaznivih dejanj Poškodovanja tuje stvari in pa v vinorodnih okoliših, kjer so vikendi oziroma osebna vozila pogosto tarča napadov v obliki tatvin ali velikih tatvin – vlomov.

- **Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine**

Na območju občine Semič imajo javne stavbe, med katere sodijo zgradba občine, pošta, banka, osnovna šola, kulturni dom in ostale stavbe, ki spadajo pod javni sektor, varovanja urejena v skladu z lastnimi načrti in hišnimi redi. Kot najbolj problematično je območje okolice OŠ Belokranjskega odreda, okolica VVZ, avtobusnega postajališča ter Štefanovega trga z okolico, kjer sta tudi dva gostinska lokala, kjer se zbirajo mladostniki

- **Ogroženost javnega reda in miru**

Na območju občine Semič so policisti v letu 2008 (2007) obravnavali 63 (120) kršitev predpisov, ki urejajo javni red in mir ter splošno varnost ljudi in premoženja. Od tega so obravnavali 41 (86) kršitev Zakona o varstvu javnega reda in miru, 1 (0) kršitev Zakona o javnih zbiranjih, 3 (2) kršitve Zakona o tujcih, 3 (20) kršitev po Zakonu o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami ter 3 (0) kršitve po Zakonu o zaščiti živali.

Kot najpogostejše kršitve predpisov, ki urejajo javni red in mir so kršitve Zakona o varstvu javnega reda in miru, znotraj katerih je beležiti največ kršitev na javnih krajih kot so ceste, trgi 23 (0) in nato v zasebnih prostorih v okviru družine 14 (5) in gostinski lokali 7(1). V teh kršitvah gre za pretepanje med osebami, ogrožanje varnosti in tudi nespodobno vedenje.

Po času je največ kršitev obravnavanih med 22.00 uro in 24:00 uro, ko so obravnavali 10 (21) kršitev, med 20:00 uro in 22:00 uro 5 (13) kršitev, med 18:00 uro in 20:00 uro 8 (19) kršitev. Najmanj kršitev so policisti obravnavali med 02:00 uro in 04:00 uro in sicer 1 (0).

Glede na starost kršiteljev je največ kršiteljev starih med 18 in 24 letom, ki so bili udeleženi v 16 (36) kršitvah, sledijo pa kršitelji stari med 24 in 34 letom, ki so bili udeleženi v 15 (27) kršitvah.

Največ kršitev so policisti obravnavali med vikendi in sicer v soboto 9 (25) kršitev, v petek pa 10 (22) kršitev.

- **Ogroženost na javnih shodih in prireditvah**

Z vidika javne varnosti predstavljajo varnostno tveganje tudi javna zbiranja, predvsem večje tradicionalne prireditve kot so Semiška ohcet in Praznovanje jeseni. Na teh prireditvah večjih množičnih kršitev ni bilo.

- **Ogroženost okolja**

Na območju občine Semič so zaznani primeri v zvezi prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju in sicer predvsem na območju Mirne gore (Planine). Med kršitelji so predvsem vozniki štirikolesnikov, ki se vozijo na navedenem območju in s tem prekomerno obremenjujejo in uničujejo okolje.

- a) **Obvladovanje varnostnih tveganj – prognoza:**

- **Varnostna tveganja na področju varnosti v cestnem prometu**

Za obvladovanje varnostnih tveganj na tem področju so policisti pristopili predvsem k izvajanju ukrepov za umirjanje prometa. Konstantno izvajajo meritve hitrosti na kritičnih odsekih in najbolj obremenjenih in varnostno problematičnih mestih. Prav tako z večjo prisotnostjo in vidnostjo tudi zmanjšujejo hitrost vozil in posledično s tem tudi preprečujejo možnosti za povzročitev prometnih nesreč, saj so vozniki bolj pozorni na dogajanje na cesti. Zoper kršitelje pa dosledno ukrepajo za kršitve, ki so najpogostejši vzroki za prometne nesreče.

- **Varnostna tveganja na področju varnosti občinskih javnih poti ter rekreacijskih in drugih površin**

V okolici OŠ Belokranjskega odreda v Semiču se na avtobusnem postajališču ob vikendih (petek in sobota) v večernem času (še posebej v času poletnih počitnic) zbirajo družbe mladostnikov, ki nato izvršujejo razna deviantna dejanja vandalizma na območju OŠ in okolice.

- **Varnostna tveganja na področju preprečevanja kriminalnih dejanj**

Na varnostno situacijo s področja kriminalitete pomembno vplivajo kazniva dejanja storjena na območju mesta Semič in vinorodnem okolišu, predvsem v smislu vlomov in tatvine goriva-nafte iz delovnih strojev in tovornih vozil. Policisti so in bodo tudi v bodoče izvajali preventivne oblike osveščanja ljudi glede samozaščitnega ravnanja pred tovrstnimi kaznivimi dejanji.

- **Varnostna tveganja na področju zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine**

Ogroženost kulturnih, zgodovinskih, državnih ali občinskih zgradb ali spomenikov izvira predvsem iz vandalizma in objestnosti ter tudi zaradi premoženjskih kaznivih dejanj (tatvine z oz. iz objektov, še posebej sakralni objekti kot so cerkve, kapele ipd). Dostop do večine spomenikov je enostaven, saj niso zaščiteni z ograjami ali drugimi fizičnimi ovirami.

- **Varnostna tveganja na področju zagotavljanja javnega reda in miru**

Policisti so v zadnjih letih na območju Semiča zaznavali problematiko vandalizma na javnih krajih, kjer so mladostniki z različnimi deviantnimi ravnanji vzbujali slab občutek varnosti med občani. Med problematična mesta sodijo okolica OŠ Belokranjskega odreda, okolica VVZ, avtobusnega postajališča ter Štefanovega trga z okolico, kjer sta tudi dva gostinska lokala, kjer se zbirajo mladostniki.

- **Varnostna tveganja na področju javnih shodov in prireditev**

Z vidika javne varnosti večjo obremenitev in varnostna tveganja predstavljajo tudi organizacija javnih zbiranj. Med večja javna zbiranja sodita na območju občine Semič Semiška ohcet in Praznovanje jeseni. Kljub temu, da je na teh prireditvah večje število ljudi, pa v zadnjem času na teh prireditvah ni obsežnejših kršitev.

- **Varnostna tveganja na področju varstva okolja**

Ob ugotovljenih kršitvah s tega področja se sprotno obvešča komunalna inšpekcija in problematika sproti rešuje. Tako ni mogoče izpostaviti posameznih delov okolja kot problematične.

3. NAMEN VZPOSTAVITVE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA PO ZAKONU O OBČINSKEM REDARSTVU

Namen vzpostavitve redarstva po Zakonu o občinskem redarstvu je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti v občini Semič in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine ter načrtno zagotavljati kvaliteto javnega prostora v občini.

Namen vzpostavitve redarstva je zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti oz. izvajanje vseh pristojnosti občinskih redarjev, ki so opredeljene v določbi drugega odstavka 3. člena Zakona o občinskem redarstvu:

- ❑ varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- ❑ varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- ❑ varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- ❑ varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- ❑ vzdrževanje javnega reda in miru.

Osnovni namen je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti varen, čist in urejen javen prostor v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljala kvaliteta življenja v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi v občini.

Delo redarske službe mora biti usmerjeno v kršitve, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni interes in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje; redarska

služba mora v primeru zaznane kršitve ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

4. CILJI DELOVANJA MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Osnovni cilj programa varnosti Občine Semič je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru.

Strateški in operativni cilji OPV so:

A) STRATEŠKI CILJ

Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora v občini Semič.

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z medobčinsko redarsko službo. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v Občini Semič.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

B) OPERATIVNI CILJI

VARNOST CESTNEGA PROMETA:

Zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z

operativno dinamiko Medobčinske inšpekcije in redarstva in Policijske postaje Črnomelj.

Varnost v cestnem prometu še vedno ni zadovoljiva. Pred leti postavljeni cilji prometne varnosti se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim policijskim in redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet ter z dvigom profesionalnosti policistov in redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč (hitrost, alkohol).

Zastavljen je ambiciozen cilj, da se do leta 2010 v Sloveniji število mrtvih zmanjša za 50 %. Ta cilj je potrebno zasledovati tudi v Občini Semič. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so za stanje prometne varnosti soodgovorni policija, občinsko redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Nujno je potrebno zagotoviti še večje sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič.

Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS, št. 133/2006, spremembe in dopolnitve 37/2008) v tretjem odstavku 22. člena kot obveznost občine določa tudi sprejem programov s področja varnosti cestnega prometa.

Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- Uporaba ocene prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta dela občinskega redarstva za področje varnosti v cestnem prometu,
- sklenitev pisnega protokola o sodelovanju med redarsko službo, policijsko postajo in občinskim Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu,
- občinski redarji si morajo pridobiti pravno in strokovno znanje za nadzor in urejanje cestnega prometa,
- občinske redarje je treba opremiti z ustreznimi vozili in opremo za nadzor in urejanje prometa na mestnih ulicah, na občinskih cestah in drugih javnih poteh na območju občine,
- v letnem načrtu dela medobčinskega redarstva se med drugim opredeli tudi naloge v zvezi nadzora prometne signalizacije in opredeli naloge za večjo varnost otrok. Občina Semič poskrbi za pregled prometne signalizacije in poda predloge za morebitne spremembe, zlasti z vidika varnosti otrok, pešcev in kolesarjev (vrtci, šole, zdravstveni zavodi, igrišča, stanovanjska naselja),
- občinski redarji morajo dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju ter v primeru zaznanih kršitev ustrezno ukrepati.

VARSTVO JAVNEGA REDA IN MIRA:

Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko.

Zakon o varstvu javnega reda in miru opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov

samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku.

Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Medobčinska redarska služba in občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Uporaba ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev na področju poznavanja pooblastil občinskih redarjev za obvladovanje javnega reda in miru,
- redarska služba mora ustrezno ukrepati v primeru zaznave primerov nedostojnega vedenja (7. člen ZJRM); beračenja na javnem kraju (9. člen ZJRM); uporabe nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena ZJRM); zaznave poškodovanj uradnih napisov, oznak ali odločb (12. člen ZJRM); zaznave pisanj po objektih (13. člen ZJRM); zaznav vandalizma (16. člen ZJRM); zaznav nedovoljenega kampiranja (18. člen ZJRM); v primeru nedovoljene uporabe živali (19. člen ZJRM); ustrezno ukrepati v primeru neupoštevanja zakonitega ukrepa uradnih oseb (1. in 3. odstavek 22. člena),
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za uporabo prisilnih sredstev,
- zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah,
- zagotoviti ustrezno opremo občinskih redarjev za obvladovanje kršiteljev,

- skleniti pisni protokol o sodelovanju med Medobčinsko inšpekcijo in redarstvom in Policijsko postajo Črnomelj,
- strokovna pomoč Policijske postaje Črnomelj.

VARNOST OBČINSKIH JAVNIH POTI IN REKREACIJSKIH POVRŠIN:

Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov).

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Tveganja so običajno kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Izdelava seznama varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občine (iz ocene ogroženosti in varnostnih tveganj),
- pisni protokol o sodelovanju Medobčinske inšpekcije in redarske službe s policijsko postajo,
- načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk,
- občinski redarji morajo imeti zanesljiva sredstva zvez za komuniciranje s svojo dežurno službo in z dežurnim policistom Policijske postaje Črnomelj,
- zagotovitev ustreznega vozila za varnostne obvoze ogroženih in drugih poti.

VARNOST ZGRADB IN DRUGIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE:

Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine (zgradb, spomenikov ipd.) in napadov nanjo na območju občine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdbišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so občinski redarji kot pooblaščenec uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Sodelovanje občinske redarske službe z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območna enota Novo mesto, ki deluje na območju občine,
- redarska služba si priskrbi ali izdelava seznam (evidenco) zgradb, spomenikov, muzejev in drugih objektov, ki imajo status naravne in/ali kulturne dediščine,
- redarska služba si izdelava načrt obhodov nepremičnih objektov naravne in kulturne dediščine,

- redarska služba si priskrbi podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine.

VARSTVO OKOLJA:

Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanji na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinska redarska služba aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike.

Aktivnosti in ukrepi za doseg cilja:

- Občinski redarji se v okviru izobraževanja/usposabljanja/izpopolnjevanja spoznajo z okoljsko zakonodajo, okoljsko problematiko in okoljsko politiko v svoji občini,
- redarska služba se poveže z okoljsko inšpekcijo v cilju izmenjave informacij za učinkovit nadzor na tem področju,
- redarska služba si priskrbi karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.

5. VARNOSTNE POTREBE, IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer je potreba po obvladovanju te problematike dokaj velika.

Policisti zaznavajo povečano gostoto prometa, predvsem v času prvomajskih praznikov in poletne turistične sezone v smeri proti Mejnega prehoda Vinica in obratno. Obremenjena je regionalna cesta R216 (Črmošnjice-Črnomelj).

Mirujoči promet v Semiču ni kritičen, saj je poskrbljeno za relativno veliko število parkirnih prostorov v centru in v okolici javnih stavb. Izjema je Štefanov trg, ki je zelo pogosto zaparkiran. Prav tako je ob večjih prireditvah pakiranje onemogočeno zaradi premalo parkirnih prostorov v neposredni bližini Kulturnega centra v Semiču, vendar okoliški parkirni prostori omogočajo parkiranje in nemoten potek prometa.

Na varnostno situacijo vplivajo dogajanja v centru Semiča, kjer so ugotovljeni primeri vandalizma, predvsem na poti iz gostinskih lokalov oziroma ob zadrževanju oseb v bližini osnovne šole Belokranjskega odreda Semič. Med problematična mesta sodi tudi okolica VVZ, avtobusnega postajališča ter Štefanovega trga z okolico, kjer sta tudi dva gostinska lokala.

Redarji bodo morali čas in območje svojega dela prilagoditi predvsem tem varnostnim potrebam, kar pomeni, da bodo morali svoje delo največkrat opravljati ob vikendih in v večernem času.

6. ORGANIZIRANOST MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Organiziranost redarske službe je bila izvedena na podlagi sprejetega Odloka o ustanovitvi Medobčinske inšpekcije in redarstva (Ur. list RS 68/2008), ki ga je sprejela Občina Črnomelj, Občina Metlika in Občina Semič. S tem odlokom so imenovane občine ustanovile ta organ skupne občinske uprave, določile ime in sedež organa, razmerje do občin soustanoviteljic, njegovo delovno področje, notranjo organizacijo, vodenje ter zagotavljanje sredstev in drugih pogojev za njegovo delo.

Ustanoviteljske pravice občin in zagotavljanja proračunskih sredstev za delovanje organa skupne uprave, za kar so pristojni občinski sveti, izvršujejo župani občin ustanoviteljic.

Župani imenujejo in razrešujejo predstojnika organa skupne občinske uprave (vodjo medobčinske inšpekcije in redarstva), sprejmejo kadrovski načrt, program dela in finančni načrt medobčinske inšpekcije in redarstva, nadzorujejo delo ter dajejo skupne usmeritve glede splošnih vprašanj organiziranja in delovanja tega organa.

Sedež medobčinske inšpekcije in redarstva je v Občini Črnomelj na naslovu: Trg svobode 3, Črnomelj.

7. KADROVSKI SESTAV MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Zaradi novih zakonskih pooblastil in razširitve področja ter območja dela bo potrebno v okviru Medobčinske inšpekcije in redarstva zaposliti določeno število občinskih redarjev, ki bodo opravljali delo na območju občin Črnomelj, Metlika in Semič.

V tej službi se bo v letošnjem letu zaposlil en občinski redar, ki bo deloval na območju občin pristopnic k Medobčinski inšpekciji in redarstvu. Glede na bodoče varnostne potrebe se bo na območju, ki ga pokriva ta služba število redarjev povečevalo.

Okvir kadrovske krepitve redarske službe bodo materialne in finančne zmožnosti Občine Črnomelj, Občine Metlika in Občine Semič.

8. VODENJE MEDOBČINSKE REDARSKE SLUŽBE

Vodenje, koordinacija in ostale naloge Medobčinske inšpekcije in redarstva se bo izvajalo preko vodje tega organa, v okviru katerega bodo delovali tudi občinski redarji.

Mesečno se usklajujejo naloge občinskih redarjev na posebnem sestanku vodstva redarstva s pristojno službo v občini.

Župan Občine Semič določi koordinatorja za usmerjanje dela redarske službe v občini.

Delo redarjev usmerja preko mesečnih načrtov dela, ki so usklajeni s predstavniki policije.

V zvezi z delom občinskih redarjev v občini se vodi posebna evidenca.

Redarji evidentirajo svoje delo v obliki prikazane evidence:

IZMENSKI DELOVNI NALOG IN POROČILO O DELU IZMENE

IZMENA	DOPOLDAN	ŠTEVILO REDARJEV	2
--------	-----------------	------------------	----------

DELOVNI TEDEN	27. maj 2009
---------------	---------------------

IZMENOVOODJA:

POSEBNE NALOGE IN ZADOLŽITVE:							
ZAP. ŠT.	REDAR	RAZPOREDITEV					
1		OKP					
2		R2					
3		R3					
4		R1					
5		R4					
6							
7							

DRUGO:

POOSTREN NADZOR OBMOČJA SEMIČ

ZAP. ŠT.	REDAR	RAJON	ŠT. IZDANIH OOP	ŠT. IZD. PL. NALOG.	ŠT. ODR. PAJEK	ŠT. OPOZORIL	NAPOTITVE
1		OKP					
2		R2					
3		R3					
4		R1					
5		R4					
6							
7							
8							
SKUPAJ							

IZDAL: _____ ODOBRIL: _____ DNE: 27.5.2009 _____

Mp.

ODDAL: _____

DNE: _____

Navodila za izpolnjevanje naloga in poročila:

Vsakemu redarju se na začetku delovnega tedna izda delovni nalog in tedensko poročilo (v nadaljevanju obrazec), na podlagi katerega poteka delo redarja. Izpolnjevanje obrazca je razdeljeno na dva dela:

Prvi del, ki zajema prve tri razpredelnice izpolni predstojnik.

V tem sklopu se ob osnovnih podatkih, ime in priimek redarja, status in funkcija dela vpišejo vse dodatne zadolžitve, ki jih redar opravlja ob svojem rednem delu na določenem območju.

Drugi del izpolni redar. V razpredelnico vpiše podatke o številu izrečenih mandatnih kazni, vročenih plačilnih nalogih, št. odredb za pajka, št. odredb za lisice, število izdanih odredb in druge ukrepe.

Podatki v poročilu so za pretekli teden, odda pa se najkasneje do prvega delovnega dne v naslednjem tednu vodi službe.

Poročilo se preda tudi koordinatorju za delo redarske službe v občini.

9. PRISTOJNOSTI MEDOBČINSKEGA REDARSTVA

Pristojnosti medobčinskega redarstva predstavljajo pravice in dolžnosti, ki so opredeljene v Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed), Zakonu o varstvu javnega reda in miru (ZJRM), Zakonu o varnosti cestnega prometa (ZVCP-1), Zakonu o prekrških (ZP-1), Zakonu o lokalni samoupravi (ZLS) in občinskih odlokih.

V določbi drugega odstavka **3. člena Zakona o občinskem redarstvu** je opredeljeno, da občinsko redarstvo skrbi na podlagi posameznih zakonov in občinskih predpisov, izdanimi na njihovi podlagi ter na podlagi OPV, za:

- varen in neoviran cestni promet v naseljih;
- varnost cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij;
- varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah;
- varnost javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine;
- vzdrževanje javnega reda in miru.

ZORed je torej temeljen sistemski in organizacijski predpis, ki ureja uresničevanje pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Na tem mestu je treba poudariti, da naloge občinskih redarjev niso določene po principu *numerus clausus* (točno določeno število nalog), saj je v prvem odstavku 3. člena ZORed eksplicitno določeno, da delovno področje in naloge občinskega redarstva določa zakon ali na podlagi zakona izdan občinski predpis.

V **Zakonu o varstvu javnega reda in miru** (Uradni list RS, št. 70/2006, ZJRM-1) je v določbi tretjega odstavka 27. člena generalno opredeljena pristojnost občinskega redarstva za nadzor nad izvajanjem določenih določb tega zakona oziroma pristojnost za odločanje o posameznih prekrških, ki so opredeljeni v ZJRM-1.

Občinsko redarstvo lahko skladno z določbami ZJRM-1 v prekrškovnem postopku odloča o naslednjih kršitvah:

- nedostojno vedenje (7. člen);
- beračenje na javnem kraju (9. člen);
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena);
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen);
- pisanje po objektih (13. člen);
- vandalizem (16. člen);
- kampiranje (18. člen)
- uporaba živali (19. člen);
- neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb (prvi in tretji odstavek 22. člena).

V **Zakonu o varnosti cestnega prometa** (Uradni list RS, št. 133/2006 in spremembe 37/2008) so opredeljena pooblastila občinskega redarstva na področju cestnega prometa v občini.

Skladno z določbo 14. člena ZVCP občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju;
- urejajo in nadzirajo promet na cestah subjektov samoupravnih lokalnih skupnosti in državnih cestah v naselju;"
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce;
- ugotavljajo kršitve določb 113. člena ZVCP¹ o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja.
- opravljajo nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo.

Pri opravljanju navedenih nalog občinski redarji izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe, ki so preneseni nanje s tem in drugimi zakoni, ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi.

Občinski redar je oseba, ki ima poseben status, ki mu ga določa ZORed in ostali

¹ 113. člen ZVCP: (1) Z uporabo vozila se ne sme povzročati čezmerne hrupa oziroma ropota ali kako drugače onesnažiti okolja. (2) Ko voznik na cesti vozilo ustavi za več kot tri minute ali ga parkira, mora takoj ugasniti motor. Ta določba se ne uporablja za vozila, pri katerih motor poganja naprave za opravljanje določenih del (vozilo za zbiranje in odvoz odpadkov, vozilo za čiščenje kanalov, avtomobilsko dvigalo ipd.). Prepovedano je sunkovito speljevanje, zaviranje ali ustavljanje. (3) Na cesti ali ob njej je prepovedano izpuščati, puščati, odlagati, odmetavati ali postavljati karkoli, kar bi oviralo potek prometa, ogrozilo njegovo varnost, škodovalo ljudem, živalim, rastlinam ali onesnažilo okolje. Zlasti je prepovedano vozišče močiti ali ovirati odtekanje vode z njega, odlagati nanj sneg ali led, postavljati stebričke, verige ali druge naprave za ograjevanje parkirnih prostorov oziroma preprečevanje parkiranja, puščati na njem zabojnike za smeti ali druge predmete, razsipati po njem sipek material, ga pomazati z mazili ali drugače pomastiti ali kako drugače onesnažiti. (4) Preden se vključi v promet na cesti s kolovozne poti ali druge zemljiške površine, mora voznik odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče. (5) Izvajalec gradbenih ali drugih del mora pri izvozu z gradbišča ali druge zemljiške površine, na kateri se izvajajo dela, očistiti zemljo ali blato z vozil, ki se s te površine vključujejo v cestni promet. (6) Zemljo ali blato, ki v primeru iz četrtega ali petega odstavka tega člena onesnaži vozišče, mora voznik oziroma izvajalec del takoj odstraniti z vozišča. Če tega ne stori, očisti vozišče na njegove stroške pristojni izvajalec rednega vzdrževanja cest.

zakoni ter podzakonski akti, v katerem so opredeljena njegova pooblastila. Iz vsebine pooblastil, ki so določena v ZORed, ZJRM, ZVCP, ZP-1 in občinskih odlokih lahko neposredno ugotovimo, da ima občinski redar status:

- prekrškovnega organa,
- pooblaščenih uradnih oseb.

Prekrškovni organi oziroma organi za odločanje o prekrških so določeni v 45. členu Zakona o prekrških.²

Občinski redar je skladno z določbo 126. člena Kazenskega zakonika³ in zgoraj navedenimi predpisi, pooblaščen uradna oseba.

V prvem odstavku 21. člena Zakona o lokalni samoupravi⁴ so opredeljene določene naloge občine na področju zagotavljanja nadzorstva nad krajevnimi prireditvami (javni shodi in javne prireditve) ter glede organiziranja komunalno-redarstvene službe, ki skrbi za red v občini.

² 45. člen ZP-1: (1) O prekrških odločajo prekrškovni organi in sodišča. (2) Prekrškovni organi so upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

³ 126. člen KZ: (2) Uradna oseba po tem zakoniku je lahko: 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali regionalnega predstavniškega telesa; 2) oseba, ki pri državnem organu opravlja uradne dolžnosti ali ima uradno funkcijo; 3) druga oseba, ki opravlja določene uradne dolžnosti na podlagi pooblastil, katera ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži; 4) vojaška oseba, ki je kot takšna določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost; 5) oseba, ki v tuji državi na katerikoli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno funkcijo, oziroma drugo uradno dolžnost in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 6) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in ki po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka; 7) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali funkcijo.

⁴ 21. člen ZLS: Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge: – upravlja občinsko premoženje; – omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva; – načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči; – ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj; – v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe; – pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele; – skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja; – ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte; – ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev; – pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju; – pospešuje razvoj športa in rekreacije; – pospešuje kulturnoumetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju; – gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva; – opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami; – organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini; – skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč; – organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč; – organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe; – določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno; – sprejema statut občine in druge splošne akte; – organizira občinsko upravo; – ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

V določbi prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/2007, ZP-1-UPB4) je opredeljeno, da se lahko prekrški določijo tudi z odloki občine.

V Občini Semič lahko občinski redarji ukrepajo na podlagi naslednjih občinskih odlokov:

- Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Semič (Ur.l.RS, št. 106/2008);
- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v Občini Semič (Ur.l.RS, št. 27/2001);
- Odlok o občinskih cestah (Ur.l.RS, št. 65/1999);
- Odlok o javnem redu in miru v Občini Semič (Ur.l.RS, št. 122/2008);
- Odlok o grbu in zastavi Občine Semič (Ur.l.RS, št. 68/2008);
- Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe distribucije omrežnega plina (Ur.l.RS, št. 83/1999);
- Odlok o razglasitvi reke Krupe za naravno znamenitost in kraške jame Judovske hiše za kulturni spomenik (Semič) (Ur.l.RS, št. 81/1997).

10. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKEGA REDARSTVA (PROSTORI, OPREMA, VOZILA, SREDSTVA ZVEZ)

Med materialne in druge pogoje za delovanje mestnega redarstva in redarjev lahko uvrščamo prostore redarske službe, opremo, ki jo uporabljajo redarji, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Ur. list RS, št. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Ur. list RS, št. 103/2007), ki ju je izdal minister za notranje zadeve.

Med opremo redarjev se uvršča:

- službena vozila,

- tehnična oprema in
- osebna oprema.

Službena vozila

Redarska služba uporablja službena vozila z napisom »Medobčinska redarska služba« in simbolom redarske službe. Izvedbe napisov in simbolov so odvisne od velikosti in tipov službenih avtomobilov (isti tipi službenih avtomobilov morajo biti enako označeni).

Redarska služba lahko uporablja tudi motorna kolesa s tem, da se napis in simbol določi na način, kot je določeno za službena vozila.

Uporabljajo lahko tudi kolesa, ki so lahko različne barve, brez nalepk, napisov in simbolov.

Tehnična oprema redarja

Tehnična oprema redarjev je:

- oprema za komunikacijo z zbirkami osebnih podatkov,
- fotoaparati,
- oprema za izvajanje redarskih pooblastil,
- oprema za urejanje cestnega prometa in nadzor nad njim,
- posebna tehnična sredstva in posebni tehnični pripomočki,
- informacijska in telekomunikacijska oprema,
- oprema in pripomočki za usposabljanje in
- prenosna naprava za brezžično radijsko zvezo.

Osebna oprema redarja

Med osebno opremo redarja se štejejo kovinske lisice, plastična zatega, plinski razpršilec, delovni pas s torbico za lisice in torbico za plinski razpršilec, službena torbica, odsevni brezrokavnik, piščalka z vrvico, Stop loparček in žepna svetilka.

Tipizacija oziroma tehnična specifikacija zgoraj navedene osebne opreme za redarja je določena v Pravilniku o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev.

Redarji morajo opremo uporabljati in nositi tako, kot je predpisano v posebnih aktih in navodilih proizvajalca.

Uniforma redarja

Redar mora med opravljanjem nalog nositi službeno uniformo. Uniforma redarjev je v vseh občinah enotna. Uniformo redarjev in njene sestavne dele lahko redar nosi le v skladu z njihovim namenom.

Uniforma redarja je zimska in poletna ter je po sestavi glede posameznih delov različna za redarje in redarke. Sestavni deli uniforme redarja so tudi dopolnilni deli uniforme (dežni plašč s kapuco, dežne hlače, delovni pas, prevleka za kapo s ščitnikom in položajne oznake redarjev), kolesarski komplet in komplet redarja motorista.

Službena izkaznica redarjev

Pooblaščen uradna oseba redarstva, mora imeti službeno izkaznico, ki jo mora imeti pri sebi med opravljanjem svojega dela na terenu in jo mora pokazati na zahtevo posameznika, zoper katerega vodi postopek za prekršek. Službeno izkaznico izda župan Občine Črnomelj (sedež organa).

Službena izkaznica vsebuje naziv redarja, njene identifikacijske podatke in pooblastila. Službena izkaznica redarja je sestavljena iz identifikacijske kartice in usnjenega ovitka iz črnega usnja.

11. VRSTE IN OBSEG NALOG REDARSKE SLUŽBE NA OBMOČJU OBČINE SEMIČ

Redarstvo ni tipična služba občinske, oziroma medobčinske uprave. Enako velja tudi za redarja, ki prav tako ni tipično delovno mesto občinske uprave. Redar je pooblaščen uradna oseba (primerjava s policijo), katerega delo je v večini represivnega značaja. Ker redar opravlja delo na podlagi diskrecijske pravice odločanja iz področja svojega dela, je podvržen najrazličnejšim pritiskom, konfliktom in celo fizičnim obračunavanjem (v letu 2008 je bilo na redarje v Sloveniji 21 različnih napadov - verbalne grožnje, vlečenje za rokav, odrivanje, preprečitev uradnega dejanja ipd.) ter drugim neugodnim delovnim razmeram. Te posledice se odražajo tako v službenem kot privatnem času. Redar opravlja svoje naloge z zelo podobnimi metodami in način kot sorodne službe (policija, inšpektorji, carina) s to razliko, da pri svojem delu nima takšne količine ustreznih mehanizmov zaščite kot navedeni, kar se odraža na pritiskih in drugih oblikah nasilja nad redarjem.

Z Zakonom o občinskem redarstvu, Zakonom o varstvu javnega reda in miru, Zakonom o varnosti v cestnem prometu in spremembami in dopolnitvami tega zakona, Pravilnikom o enotni uniformi, označbah in opremi pooblaščenih delavcev občinskega redarstva ter sprejetimi odloki in odredbami občine, se je vrsta in obseg nalog temeljito spremenil tudi za redarje, ki bodo opravljali delo na območju občine Semič.

Redarji na območju občine Semič izvajajo preventivne in represivne naloge, glede na vrsto in obseg nalog pa predvsem naslednje:

- naloge na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa v naseljih,
- naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- naloge vzdrževanja javnega reda in miru,
- naloge na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj in
- naloge na področju varstva okolja.

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog hote ali nehote zbira množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje

obdelave ne predstavljajo nikakršne vrednosti ali pomena. Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja redarske službe ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v Občini Semič.

Prav zaradi tega bo v medobčinski redarski službi v organizacijskem in vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna logistična podpora bo namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, bo redarstvo pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev Občine Semič, in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti takšno tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodišč in usmeritev je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo ter zmanjšanje stroškov poslovanja.

12. NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

SPLOŠNO O IZVAJANJU ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKIH REDARJEV

Pooblastila lahko opredelimo kot mandat, ki ga občinski redarji potrebujejo za uspešno opravljanje nalog, ki so določene z zakonom in občinskimi predpisi. Takšna upravičenja oziroma posebne pravice niso zgolj pravice, temveč največkrat istočasno predstavljajo tudi dolžnosti, saj zakonodajalec od tistega, ki ima pooblastila zahteva, da jih tudi mora uporabiti ob pogojih, ki jih določa zakon in na način, ki je določen v zakonu in podzakonskih aktih.

Pooblastila v najširšem pomenu pomenijo pravico, največkrat tudi dolžnost določenih oseb, da lahko ali pa morajo opraviti uradno dejanje oziroma izvršiti določene ukrepe ali opravila. Pooblastilo je pravica in dolžnost določenih oseb, da v primerih določenih z zakonom in na način, ki je določen z zakonom, izvajajo proti osebam določene ukrepe in opravila oziroma je pravica, da kdo uradno veljavno opravi oziroma opravlja kako pravno dejanje.

V Zakonu o občinskem redarstvu (ZORed) so določena tista pooblastila, s katerimi je občinskim redarjem zagotovljeno izvajanje nalog javne varnosti in javnega reda na območju občine. Glede na predpise lahko uporabljajo naslednje ukrepe:

- opozorilo,
- ustno odločbo,
- ugotavljajo istovetnost,
- opravljajo varnostni pregled osebe,
- zasežejo predmete,
- zadržijo storilca prekrška in kaznivega dejanja,
- uporabijo fizično silo ter sredstva za vklepanje in vezanje ter
- plinski razpršilec.

V ZP-I so uzakonjena pooblastila občinskih redarjev, ki jih izvajajo v postopkih o prekrških, posamezna pooblastila pa jim dajejo tudi drugi (specialni) zakoni. Tako lahko med pooblastila občinskih redarjev na določen način štejemo tudi naslednje ukrepe:

- izvajajo nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajajo nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljajo kršitve določb 113. člena zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- zahtevajo od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovijo njegovo istovetnost,
- uporabljajo znake, ki jih uporabljajo policisti z zakonom in podzakonskimi akti.

OPOZORILO

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izrekanja opozorila. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastila opozorila uporabljajo tudi določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Zakon o policiji določa v 34. členu, da policisti z opozorilom opozarjajo osebe, državne organe, gospodarske družbe, samostojne podjetnike, posameznike, organe, organizacije in samoupravne lokalne skupnosti na okoliščine ali ravnanja, ki ogrožajo življenje, osebno varnost ali premoženje ljudi, kot tudi na splošno nevarnost.

Opozorila so lahko ustna, pisna oziroma dana z drugimi primernimi sredstvi. Vselej morajo biti jasna, kratka, korektna in nedvoumna ter morajo vsebovati razlog in namen opozarjanja.

Pri tem je bistveno, da je potrebno pooblastilo opozorilo ločiti od pooblastila ukaz, ki ga je dovoljeno dajati le za ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog policije, in za toliko časa, kolikor je potrebno, da se lahko te naloge opravijo. Ob upoštevanju navedenega je potrebno upoštevati, da gre pri uporabi opozorila kot pooblastila občinskega redarja za pooblastilo, ki ga ima redar na podlagi ZORed. Tako lahko občinski redar pooblastilo opozorilo uporabi v primerih, ko osebo v postopku seznanja (opozarja) na nevarnosti. Za neupoštevanje

opozorila, ki ga izreče občinski redar na podlagi določil ZORed, niso določene nobene posledice.

Poudariti je treba, da imajo občinski redarji možnost izreka opozorila tudi po ZP-I, ki določa, da lahko pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa namesto izreka sankcije, kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če pooblaščen uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. O izrečenih ukrepih se lahko vodi evidenca, vendar obdelava osebnih podatkov pri tem ni dovoljena.

USTNA ODREDBA

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju svojih nalog pooblastilo, da lahko izreka ustne odredbe. Podrobneje je pooblastilo za izrek ustne odredbe opredeljeno v 11. členu ZORed, ki določa, da z ustno odredbo občinski redar daje obvezna navodila in prepovedi, odreja ukrepe in dejavnosti, od katerih je neposredno odvisno uspešno opravljanje nalog iz pristojnosti občinskega redarstva. Z odredbo se zahteva, da mora kdo kaj storiti ali opustiti zaradi zagotovitve teh nalog.

Delno je mogoče pooblastilo izrekanja ustne odredbe primerjati s pooblastilom „ukazovanja“, ki ga imajo policisti na podlagi določb 34. člena Zakona o policiji (ZPol), ki določa, da z ukazom policisti dajejo posameznikom, državnim organom, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom, organom, organizacijam in skupnostim navodila in zahteve za ukrepe in dejavnosti, ki jih mora kdo storiti ali opustiti, da bi se zavarovalo življenje ljudi, varovalo premoženje pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivega ravnanja, zagotovila varnost prometa, preprečili neredi, nemiri in druge podobne kršitve javnega reda ali odvrnile škodljive posledice naravnih in drugih nesreč, v skladu z odločitvami organov, pristojnih za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustno odredbo kot pooblastilo uporabi občinski redar v tistih primerih, ko mora od koga zahtevati, da ta nekaj stori ali opusti in je to nujno potrebno, da lahko občinski redar uspešno opravi nalogo iz svoje pristojnosti in s tem poskrbi za javno varnost in javni red na območju Občine Semič.

UGOTAVLJANJE ISTOVETNOSTI

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo ugotavljanja istovetnosti. Ugotavljanje istovetnosti je ukrep, dejanje oziroma opravilo, s katerim se ugotavlja, ali je določena oseba resnično tista, za katero se izkazuje ali za katero se misli, da je. To opravilo je v policiji znano kot legitimiranje, to pa je uradno dejanje, s katerim policisti, smiselno pa tudi občinski redarji, ugotavljajo istovetnost in osebne podatke oseb v postopku.

Podrobneje je pooblastilo za ugotavljanje istovetnosti opredeljeno v 12. členu ZORed, ki določa, da občinski redar ugotavlja istovetnost osebe, ki s svojim obnašanjem in ravnanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo ogrozila varnost ljudi ali premoženja, izvršuje ali je izvršila prekršek ali kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Istovetnost oseb se ugotavlja na podlagi vpogleda v osebno izkaznico ali drugo veljavno listino, ki je opremljena s fotografijo in ki jo je izdal državni organ. Istovetnost je mogoče ugotavljati tudi na podlagi tuje potne listine ali druge javne listine, ki je opremljena s fotografijo, na podlagi katere je mogoče ugotoviti istovetnost ali na podlagi drugih dokumentov, ki vsebujejo podatke o osebi, ali ob pomoči drugih, ki osebo poznajo.

Osebo, katere istovetnost ugotavlja, je občinski redar dolžan seznaniti z razlogi za ugotavljanje istovetnosti. Če občinski redar ne more ugotoviti istovetnosti osebe, jo zadrži in obvesti policijo, ki mora prevzeti nadaljevanje identifikacijskega postopka.

Občinski redar lahko pri opravljanju nalog zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa zahteva od voznika motornega vozila vozniško dovoljenje in prometno dovoljenje, od drugega udeleženca cestnega prometa pa listino, s katero ugotovi njegovo istovetnost. Udeleženec cestnega prometa mora izročiti občinskemu redarju zahtevano listino na vpogled.

VARNOSTNI PREGLED OSEBE

ZORed v 10. členu odloča, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo izvajanja varnostnega pregleda osebe. Drugi odstavek istega člena določa, da se za izvajanje pooblastil varnostnega pregleda, uporabljajo določbe ZPol in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

Ob upoštevanju navedenega, moramo pri izvajanju pooblastila „varnostni pregled“ poznati vsebino enakega pooblastila iz ZPol, ki v 38. členu določa, da lahko policisti pri opravljanju nalog, določenih z zakonom, v primeru, ko obstaja verjetnost napada ali samopoškodovanja s strani določene osebe, opravijo varnostni pregled te osebe.

Pod istimi pogoji lahko opravijo varnostni pregled tudi občinski redarji. Iz navedenega torej izhaja, da lahko, pooblastilo varnostnega pregleda uporabijo zgolj in samo iz varnostnih razlogov.

Pri tem je potrebno opozoriti, da varnostni pregled po ZPol obsega pregled osebe, njenih stvari in prevoznega sredstva, pri čemer se ugotavlja, ali je ta oseba oborožena in ali ima pri sebi oziroma s seboj druge nevarne predmete.

Podrobneje je način izvedbe pooblastila varnostnega pregleda določen v 22., 23. in 24. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- da pri varnostnem pregledu policist z rokami pretipa oblačila osebe, rokavice, pokrivalo in lase ter pregleda obutev. Če pri tem zazna predmet ali snov, ki bi ju oseba lahko uporabila za napad ali samopoškodovanje, predmet ali snov vzame in pregleda. Policist pregleda tudi druge predmete, ki jih ima oseba pri sebi in bi lahko bilo v njih skrito orožje ali drugi nevarni predmeti. Varnostni pregled osebe praviloma opravlja oseba istega spola, razen kadar varnostnega pregleda ni mogoče odložiti (22. člen),
- da lahko policisti opravijo tudi varnostni pregled stvari, prevoznega sredstva, ki so v neposredni bližini in dostopni osebi, ki jo varnostno pregleduje (23. člen) in
- da lahko policist, če pri varnostnem pregledu najde orožje ali drug nevaren

predmet, le tega odvzame. Če policist najde predmet, ki mora biti zasežen na podlagi zakona, ki ureja kazenski postopek, zakona, ki ureja postopek o prekrških, ali na podlagi drugega zakona, policist po pregledu nadaljuje postopek po teh predpisih (24. člen).

Tako kot je to določeno v ZPol, se varnosti pregled opravlja vselej, ko obstaja verjetnost (sum), da bo oseba napadla občinskega redarja z orodjem, orožjem ali kakim drugim predmetom (šop ključev, prenosni telefon) ali poškodovala samega sebe.

ZADRŽANJE STORILCA PREKRŠKA IN KAZNIVEGA DEJANJA

ZORed v 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pooblastilo zadržanja storilca na kraju prekrška ali kaznivega dejanja. V 13. členu ZORed pa je določeno, da sme občinski redar na kraju dogodka zadržati storilca prekrška in osebo, zaloteno pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog. Zadržanje sme trajati do prihoda policistov, vendar najdlje eno uro.

Pri izvajanju tega pooblastila je potrebno poudariti, da je s pooblastilom zadržanja storilca prekrška in kaznivega dejanja neposredno povezano pooblastilo izrekanja ustne odredbe. Da bi se zagotovila jasna opredelitev med posameznimi dejanji oziroma fazami izvajanja postopka redarja je nujno, da ga povežemo s pooblastilom izdajanja ustne odredbe, s katero bomo storilcu jasno povedali oziroma odredili zadržanje. Od izrečene odredbe dalje pa teče tudi enourni rok, ki ga ima občinski redar na voljo za izvajanje pooblastila zadržanja.

Zakon o kazenskem postopku določa v 160. členu, da sme tistemu, ki je zasačen pri kaznivem dejanju, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, vsakdo vzeti prostost. Osebo, ki ji je bila na tej osnovi vzeta prostost moramo takoj izročiti preiskovalnemu sodniku ali policiji, če tega ne moremo storiti, pa o tem takoj obvestiti nekoga od teh organov.

ZASEG PREDMETOV IN RAVNANJE Z ZASEŽENIMI PREDMETI

ZORed določa, da imajo občinski redarji pooblastilo za zaseg predmetov, pri tem pa morajo uporabljati določbe ZPol in podzakonske predpise, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnega pooblastila policistov. ZPol določa v 46. členu, da policisti zasežejo predmete na podlagi odredbe pristojnega organa ali iz razlogov, določenih z zakonom.

Policisti pri opravljanju drugih nalog, določenih z zakonom, zasežejo predmete, namenjene za napad ali samopoškodovanje, kakor tudi predmete, s katerimi se lahko huje ogrozi javni red ali splošna varnost ljudi ali premoženja, ali predmete, ki so bili uporabljeni, pridobljeni oziroma so nastali s prekrškom ali kaznivim dejanjem.

Predmete so policisti dolžni izročiti pristojnemu organu. V primeru, da zoper osebo, ki so ji bili predmeti zaseženi, ni bil uveden postopek pred pristojnim organom, je treba predmete osebi vrniti, razen če gre za nevarne predmete. Podrobneje je način izvedbe pooblastila izvedbe zasega predmetov in ravnanje z zaseženimi predmeti

določeno v 58., 59., 60., 61. in 62. členu Pravilnika o policijskih pooblastilih, ki določajo:

- če okoliščine to dopuščajo, policist ukaže osebi, naj sama pokaže ali izroči predmet, ki ga je potrebno zaseči,
- nevaren predmet odvzame policist ali druga strokovno usposobljena oseba, ki lahko poskrbi za nadaljnjo hrambo ali uničenje,
- policist predmet zaseže tako, da prepreči njegovo poškodovanje,
- do izpolnitve zapisnika ali potrdila mora biti predmet pod vidnim nadzorom njegovega upravičenca ali v zapečatenem ovoju,
- v akt o zasegu policist vpiše komu, kje in kdaj je bil predmet zasežen, zakonsko podlago zasega, kdo ga je zasegel in natančen opis predmeta,
- opis mora vsebovati vrsto in značilnosti ter tudi vidne poškodbe predmeta, tako da ga je mogoče razlikovati od drugih podobnih predmetov,
- policist lahko v postopku fotografira ali posname predmet in okolje, v katerem je bil najden,
- o zasegu hitro pokvarljivega blaga mora policist takoj obvestiti pristojnega državnega tožilca ali sodišče za prekrške, ki odloči o nadaljnjem postopku z zaseženim blagom.

Policist zasežen predmet odstopi pristojnemu organu. Če je potrebno na predmetu iskati sledove kaznivega dejanja ali prekrška ali opraviti drugo kriminalistično tehnično opravilo, policist ta postopek izvede pred pošiljanjem predmeta pristojnemu organu.

Nevaren predmet, ki ne bo vrnjen osebi, mora policist komisijsko uničiti oziroma odstopiti pristojni organizaciji, ki je usposobljena za njegovo uničenje, ter o tem napisati zapisnik o uničenju in obvestiti osebo, ki ji je bil predmet zasežen. Če predmet ni nevaren ali ni bil predlagan postopek pred pristojnim organom, ga mora policist, takoj ko je mogoče, vrniti osebi, ki ji je bil zasežen, ali drugi upravičeni osebi. O vrnitvi zaseženih predmetov policist obvesti upravičenca in ga pozove, da predmete prevzame na sedežu organa praviloma v kraju njenega prebivališča, hkrati pa ga opozori na njegovo pravico zahtevati, da se mu predmeti dostavijo na dom.

S predmetom, ki je bil zasežen osumljencu kaznivega dejanja in ni njegova last, ali je bi najden na kraju kaznivega dejanja in je njegov lastnik neznan, policist ravna po določili zakona, ki ureja kazenski postopek.

Policijska enota zasežene predmete do izročitve pristojnemu organu hrani vidno ločeno v posebnem prostoru ter vodi njihov pregled. Na vsakem predmetu morajo biti naslednji podatki:

- šifra v skladu s pravili o pisarniškem poslovanju,
- njegova zaporedna številka v posamezni zadevi ter
- ime in priimek policista, ki je vodil postopek.

V policijski enoti so lahko predmeti v drugem prostoru le, kadar je to upravičeno zaradi preiskovanja zadeve (npr. pregled večje količine dokumentov), neupravičenim osebam pa je onemogočen dostop.

ZP-1 določa, da se smejo odvzeti predmeti, ki so bili uporabljeni ali namenjeni za prekršek, ali pa so nastali s prekrškom, če so storilčeva last, ali če z njimi razpolaga pravna oseba, ki je storilec prekrška. Predmeti se smejo vzeti tudi, če niso storilčeva last, ali z njimi ne razpolaga pravna oseba, ki je storila prekršek, če to terjajo splošna varnost, varovanje življenja in zdravja ljudi, varstvo okolja in ohranjanje narave, gospodarska razmerja ali razlogi morale, kot tudi v drugih primerih, ki jih določa zakon. S tem pa ni prizadeta pravica drugih, terjati odškodnino od storilca.

Tudi z zakonom, ki določa prekršek, se sme določiti odvzem predmetov. Pri odvzemu predmetov po takšnih zakonih morajo biti občinski redarji še posebej pozorni na to, kakšni pogoji so določeni za odvzem. Bistveno je, kaj je določeno, ali se morajo ali se lahko odvzamejo oziroma zasežejo.

ZJRM-1 določa, da lahko občinski redar zaseže brez odločbe pristojnega organa acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, če je pri njihovi uporabi prišlo do vznemirjenja ali občutka ogroženosti ljudi. ZVCP določa, da lahko občinski redar odvzame neupravičeno uporabljeno parkirno karto.

Opozoriti je potrebno, da tudi občinski predpisi določajo prekrške, za katere je lahko predpisan tudi ukrep oziroma pooblastilo odvzema predmetov.

13. NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

SPLOŠNO O NAČINU UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Zakon o občinskem redarstvu v 1. odstavku 10. členu določa, da ima občinski redar pri opravljanju nalog pravico in dolžnost uporabiti tudi prisilna sredstva. Drugi odstavek istega člena pa določa, da se za uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonski predpisi, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov, če Zakon o občinskem redarstvu ne določa drugače. V nadaljevanju pa navedeni zakon določa, da sme občinski redar uporabiti sledeča prisilna sredstva:

- fizično silo,
- sredstva za vklepanje in vezanje in
- plinski razpršilec.

Fizično silo in plinski razpršilec sme občinski redar uporabiti samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada, sredstva za vklepanje in vezanje pa zoper osebo, ki jo sme v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti.

UPORABA FIZIČNE SILE

Fizična sila pomeni tisto prisilno sredstvo, s katerim osebe uporabljajo svojo telesno moč in znanje borilnih veščin ter spretnosti za izvedbo uradnih nalog. O fizični sili lahko govorimo takrat, ko pride do dotika dveh teles. Fizična sila je torej človekova telesna sila, ki je pri posameznikih različna, odvisna od njegovih telesnih značilnosti in sposobnosti.

Uporaba fizične sile kot prisilnega sredstva je torej tudi uporaba telesne moči in spretnosti občinskega redarja (gibanj telesa ali delov telesa v telo druge osebe) proti drugi osebi z neposrednim fizičnim stikom (dotikom). Praviloma se uporablja kot osnovna in milejša vrsta prisilnega sredstva za neposredno delovanje na ljudi.

Za uporabo fizične sile se šteje uporaba:

- strokovnih prijemov in pritiskov, ki jih lahko občinski redarji uporabijo za obvladovanje pasivnega upiranja,
- strokovnih udarcev in
- strokovnih metov.

s pomočjo katerih lahko ob uporabi lastne telesne moči občinski redar obvlada osebo, ki ga napade ali da lahko odvrne istočasni protipravni napad od drugega. Pri tem pa mora občinski redar ob drugih načelih upoštevati zlasti načelo zakonitosti in strokovnosti.

Strokovni prijemi

Strokovni prijemi, so sestavljeni iz prijemov, vzvodov in davljenj, ki se izvajajo z rokami. Namen uporabe strokovnih prijemov je, da se osebo zadrži na določenem kraju ali transportira kamor je potrebno. Prijemi z neposredno uporabo telesne sile so tisti elementi, s katerimi lahko občinski redar osebo prijeme z rokama za kateri koli del telesa in pri tem uporabi samo svojo telesno silo, da osebo zadrži na kraju dogodka.

Za občinskega redarja, ki opravlja delo samostojno je priporočljivo, da predvsem uporablja vzvodne in zapestno vzvodne prijeme. Gre za prijeme, s katerimi se izvajajo vzvodi na sklepe na rokah in nogah. Najpogosteje se izvajajo na zapestju, komolcu, ramenih, kolenih in gležnjih. Pri izvajanju vzvodnih prijemov je potrebno kontrolirati pritiske na sklepe. Vzvodi morajo biti sorazmerni upiranju in ne smejo biti sunkoviti in izvedeni v nasprotni smeri.

Vzvodni prijemi se praviloma začnejo izvajati največkrat stoje, končajo pa se na tleh. Pri tem je potrebno ves čas nadzirati glavo in druge vitalne dele telesa, da se oseba ne poškoduje.

Davljenje je možno izvesti v vseh položajih (stoje, leže in kleče). Prijemi davljenja znajo biti na pogled zelo surovi oziroma grobi, zato jih znajo osebe, ki gledajo tak postopek, največkrat oceniti za nehumane in nestrokovne. Strokovni prijemi so zelo uporabni za :

- transport oseb,
- vklepanje in vezanje oseb ter
- obrambo pred prijemom napadalca.

Strokovni udarci

Strokovni udarci so v primerjavi z strokovnimi prijemi hujša oblika uporabe fizične sile, zato so pogosto vzrok za presojo upravičenosti uporabe. Med hujšo obliko se štejejo predvsem zaradi posledic, ki pri njihovi uporabi nastanejo. Udarci so tudi

najhitrejša uporaba sile, s katero lahko občinski redar odvrne napad nase ali koga drugega. Udarcev je več vrst, delijo pa se na udarce z nogo in roko.

Udarci z nogo so močnejši in jih je težje kontrolirati, so pa tudi bolj učinkoviti, saj je noga daljša od roke in pri tem ostanejo vitalni deli redarja bolj oddaljeni od napadalca. Pri uporabi udarcev se le te ne sme usmerjati v glavo in druge dele telesa, kjer bi se lahko prizadejalo hude posledice za življenje in zdravje tistega, proti kateremu se uporabljajo udarci.

Roke so najpogostejše sredstvo za uporabo vseh oblik fizične sile, še posebej pa za uporabo udarcev. Ti udarci se lahko izvajajo z vsemi deli roke in sicer:

- s pestjo, z dlanjo ter z zunanjim in notranjim delom dlani ter
- s prsti, s podlaktjo in s komolcem.

Strokovni udarci se lahko razdelijo na sunke in udarce!

Sunki so vsi udarci z ramena, izvedeni z rotacijo roke (pestjo) s pomočjo gibanja bokov. Osnovna značilnost so racionalnost, najkrajša pot in velika hitrost. Izvajalec mora ves čas sunke kontrolirati.

Udarci se izvajajo iz komolca, tako da je os rotacije komolec. Udarna površina pa je dlan, rob dlani ali komolec. Udarci z nogo se razvrščajo glede na smer gibanja noge in udarno površino. Smer gibanja je lahko gor – dol, naprej in nazaj, medtem pa je lahko udarna površina stopalo ali koleno. Ciljne točke udarjanja z nogo in roko so v pretežnem delu:

- sprednji del telesa (trebuh, pleksus),
- zadnji del telesa (hrbet, zadnjica),
- stranski deli (ledveni del, rebra),
- mišične skupine (podlaket, nadlaket, ramena) in
- mišične skupine na nogah (stegno, golen, meča).

Strokovni meti

Tehnika metov je povzeta po borilni veščini judo. Praviloma se izvaja tako, da občinski redar napadalca svojim telesom spravi iz ravnotežja in napadalca »vrže« na tla. Strokovni meti so po kvalifikaciji najhujša oblika uporabe fizične sile.

Glavna razloga za to sta predvsem v tem:

- da je pri strokovnem metu padec nasprotnika težje kontrolirati, kot pri strokovnemu prijemu ali strokovnemu udarcu ter
- da večina napadalcev ne obvlada tehnike padanja, ker pri tem ponavadi padejo na trdo površino (asfalt beton, keramika ...) in pri tem pogosto pride do telesnih poškodb.

Uporaba strokovnih metov se lahko deli tudi na: ročne mete, bočne mete, nožne mete, ramenske mete in mete s padcem nazaj ali v stran.

SREDSTVA ZA VKLEPANJE IN VEZANJE

Sredstva za vklepanje in vezanje lahko občinski redar v skladu z 2. odstavkom 14. člena Zakona o občinskem redarstvu uporabi zoper osebo, ki jo sme v skladu tem zakonom zadržati, če se upira zadržanju ali želi pobegniti. Namen teh sredstev je, da osebi oziroma kršitelju onemogoči ali omeji gibanje, prepreči beg, upiranje in napad ali samopoškodovanje. Uporaba sredstev za vklepanje in vezanje se uvršča med milejša prisilna sredstva, vendar se z njimi še vedno posega v osebno svobodo, dostojanstvo in integriteto osebe, proti kateri se uporablja tovrstna prisilna sredstva. Slednje od občinskega redarja zahteva, da uporablja sredstva za vklepanje in vezanje zakonito in strokovno.

Med prisilna sredstva za vklepanje in vezanje se uvršča:

- sredstva za vklepanje (različne vrste lisic),
- sredstva za vezanje (plastične zatege, vrvice) in
- druga priročna sredstva (lepilni trakovi, vezalke, hlačni ali drugi pasovi ...).

Tehnika natikanja lisic na zapestje se razlikujejo glede na:

- položaj rok (spredaj, zadaj),
- intenzivnost upiranja – položaj osebe (stoje, kleče, leže),
- tehnične značilnosti in
- vrsto lisic.

Način vklepanja in vezanja se lahko deli tudi na položaj rok osebe, in sicer:

- roke spredaj brez naslanjanja,
- z rokami naslonjeni na zid, prevozno sredstvo ali drevo in
- z rokami zadaj.

Postopek uporabe sredstev za vklepanje in vezanje je predvsem odvisen od tega ali se oseba občinskemu redarju upira ali ne. Tako se lahko sredstva za vklepanje in vezanje uporabljajo na naslednji način:

- vklepanje in vezanje spredaj brez uporabe fizične sile,
- vklepanje in vezanje na hrbtu brez uporabe fizične sile,
- vklepanje in vezanje z naslanjanjem in
- vklepanje in vezanje ležeče osebe.

Vklepanje in vezanje spredaj brez uporabe fizične sile

Lisice se prime v močnejšo roko in se osebi približa od strani (iz njegovega boka), jo z šibkejšo roko prime tik nad zapestjem njene roke in spodnji enojni obroč lisic nastavi na zapestje in pritisne tako, da obroč obkroži zapestje roke in se zaskoči. Nato se osebi ukaže: »ŠE DRUGO ROKO!« in zgornji obroč potisne navzdol proti drugi roki in nastavi na zapestje ter porine obroč tako, da obkroži zapestje te roke.

Vklepanje in vezanje na hrbtu brez uporabe fizične sile

Ta postopek je za občinske redarje veliko varnejši, saj pri tem kršilec oziroma storilec občinskega redarja ne more poriniti, ga objeti, ga udariti in tudi poskus pobega je težji.

Oseba, ki se jo vklepa, mora imeti roke spuščene za hrbtom in dlani obrnjene ena proti drugi ali navzven. Pri tem mora občinski redar paziti, da sta palca obrnjena navzgor in dlani obrnjene navzven, saj oseba tako težje doseže ključavnice in težje obrača roke. Pri tem je potrebno lisice trdo prijeto s primarno roko in se lahko tudi ukaže: «NOGE NARAZEN, NAGNITE SE NAPREJ!» Takoj za tem se osebi približa in ji spodnji obroč lisic nastavi na zapestje, povleče roko osebe in potisne obroč tako, da obkroži zapestje in se zaskoči. Nato se na drugo roko natakne še zgornji obroč in oba dela lisic stisne in vpraša osebo ali jo mogoče preveč stiskajo. Po potrebi se jih sprosti in blokira.

Vklepanje in vezanje z naslanjanjem

Ta način uporabe sredstev za vklepanje in vezanje se lahko uporabi samo v primeru, če kršitelj napade občinskega redarja, se mu upira ali želi pobegniti. V tem primeru se iz varne razdalje kršilcu oziroma storilcu odredi: »OBRNITE SE, Z ODROČENIMI ROKAMI SE NASLONITE NA ZID (avtomobil, steber ...), NE PREMKAJTE SE, VKLENIL VAS BOM! PREMAKNITE SE NAZAJ, NOGE NARAZEN, GLAVO GOR!« Osebi se približa od zadaj (bočno) in jo s šibko roko zgrabi za njeno roko nad zapestjem, spodnji enojni obroč lisic nastavi na zapestje, obroč potisne tako, da obkroži zapestje in se zatakne. Nato se kontrolirano potegne navzdol in ukaže: «NASLONITE SE NA ZID (avtomobil, steber ...)» in kršilca oziroma storilca opozori, naj to stori počasi in previdno. Z lisicami se roko potegne (zviže) na hrbet, se obrne proti njemu in se mu ukaže: »ŠE DRUGO ROKO!« Takoj za tem se natakne zgornji enojni obroč na zapestje druge roke, tako da sta dlani obrnjeni navzven. Oba dela lisic se stisne, vendar ne preveč.

Vklepanje in vezanje ležeče osebe

Ležeči osebi se roke praviloma vklepajo na hrbtu. Kadar je občinski redar napaden in mora najprej uporabiti fizično silo (strokovni prijem, strokovni met ...), da obvlada osebo, lahko tako osebo vklene na tleh. Postopek je potrebno izvesti hitro in strokovno, vendar je to precej težje kot takrat, kadar oseba sodeluje. Bistvo je, da občinski redar obvlada strokovne prijeme, da osebo spravi v ležeč položaj (na trebuh ali na hrbet). V nadaljevanju pa je postopek podoben, kot je opisano zgoraj.

PLINSKI RAZPRŠILEC

Ob upoštevanju določb 10. člena Zakona o občinskem redarstvu, ki določa uporabo »plinskega razpršilca« kot uporabo prisilnega sredstva, je potrebno poznati tudi določbe Zakona o policiji, ki v zvezi navedenega prisilnega sredstva določajo, da lahko plinski razpršilec, fizično silo in palico policist uporabi, če ne more drugače obvladati upiranja osebe, ki ne izpolnjuje zakonitih ukazov, moti javni red, ali upiranja

osebe, ki jo je treba prijeto, privedi ali ji odvzeti prostost, kot tudi, če mora odvrniti napad na osebe ali objekte, ki jih varuje, ali napad na sebe ali koga drugega.

Za občinskega redarja pa Zakon o občinskem redarstvu v 14. členu določa, da lahko plinski razpršilec uporabi samo v primeru, če drugače ne more od sebe ali koga drugega odvrniti istočasnega protipravnega napada.

Pravilnik o policijskih pooblastilih določa, da se za uporabo plinskega razpršilca šteje uporaba utekočinjenega plina ali drugega pršila, ki se ga uporabi tako, da se pritiskom na sprožilec plinsko sredstvo ali pršilo sprosti. Pri tem je potrebno paziti, da je curek ali oblak plina usmerjen neposredno proti osebi zoper katero se ga uporablja. Tako, kot to sicer velja za vsako uporabo prisilnih sredstev, je pred uporabo plinskega razpršilca, osebo pred uporabo opozoriti. Slednje opozorilo seveda ne velja kot absolutno, saj je potrebno upoštevati dejstvo, da se osebo na to opozori vedno, kadar okoliščine to dopuščajo. To pomeni da v primeru napada na občinskega redarja ali koga drugega, se takšno osebo o uporabi tovrstnega prisilnega sredstva ne bo opozarjalo, temveč se bo plinski razpršilec nemudoma uporabil.

Način uporabe plinskega razpršilca je določen z navodili proizvajalca, ki poleg načina uporabe predpisuje tudi mere varnosti, nudenje prve pomoči in rok trajanja ter način razgradnje plinskega sredstva. Obstaja več vrst plinskih razpršilcev, zato se mora občinski redar pred njihovo uporabo prepričati na kakšni osnovi deluje, saj je delovanje plinskega razpršilca na poprovi osnovi popolnoma drugačno od plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi solzilnega plina (npr. CS). V nadaljevanju je predstavljena uporaba plinskega razpršilca, ki deluje na osnovi organske oljate smole iz kajenjske in drugih vrst pekoče paprike (t. i. pepper spray). Plinski razpršilec povzroča vnetje, soljenje, takojšnje otekanje oči in sluznice v dihalnih poteh. Zaradi navedenih efektov bo kršilec oziroma storilec prisiljen opustiti napad, ki ga je pred tem izvajal. Po uporabi razpršilca oziroma takoj, ko okoliščine to dopuščajo, mora občinski redar osebo odstraniti z nevarnega območja (prostora) in mu nuditi prvo pomoč. Učinke uporabe plinskega razpršilca se najučinkovitejše odpravi s sprejem za dekontaminacijo, če pa tega občinski redar nima, pa je osebi potrebno sprati obraz in oči z hladno vodo. Učinek plinskega razpršilca bo prenehal delovati po približno 30 minutah, v kolikor si oči spiramo z vodo. Oči se izpira izključno s čisto vodo.

OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora občinski redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti. Na podlagi izkušenj, ki jih ima policija pri pisanju tovrstnih poročil je smiselno, da poročilo občinskega redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in

- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je oseba, zoper katero je občinski redar uporabil prisilno sredstvo, v postopku telesno poškodovana, ji mora občinski redar nuditi nujno pomoč in ji v najkrajšem možnem času zagotoviti ustrezno medicinsko pomoč. V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja redarstva dolžan nemudoma oziroma takoj obvestiti župana Občine Semič, oz. osebo, ki jo ta pooblasti.

V obvestilu županu mora vodja redarske službe navesti podatke o osebi, razlogu, času in kraju zadržanja, uporabi prisilnega sredstva, vrste uporabljenega prisilnega sredstva ter podatke o drugih okoliščinah in dejstvih, ki so pomembna za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročila ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja občinskega redarja vodja občinskega redarstva. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti. V primeru da je uporaba prisilnih sredstev imela za posledico telesno poškodbo ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam, oceno ravnanja občinskega redarja opravi komisija, ki jo imenuje župan, kjer ima redarstvo svoj sedež. Župan mora imenovati neodvisno, največ petčlansko komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanj občinskega redarja. V komisiji mora biti neodvisen strokovnjak s področja varnosti, predstavnik Občine Semič, predstavnik policije in predstavniki zainteresiranih nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Navedena komisija obravnava tudi pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar oceni, da je to potrebno. Komisija lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če oceni, daje takšno sodelovanje potrebno in pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

ODLOČANJE O PRITOŽBAH ZOPER POSTOPEK OBČINSKIH REDARJEV

Posameznik, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo dejanja občinskega redarja kršene njegove pravice ali svoboščine, se lahko v 30 dneh pritoži županu, kjer ima redarstvo svoj sedež ali županu Občine Semič. Glede na Zakon o občinskem redarstvu mora župan takšno pritožbo proučiti in o ugotovitvah in ukrepih v 30 dneh pisno obvestiti tistega, ki je podal pritožbo.

DISCIPLINSKA IN DRUGA ODGOVORNOST OBČINSKIH REDARJEV

Pri svojem delu so občinski redarji dolžni ravnati zakonito, strokovno ter v skladu z Zakonom o redarstvu ter drugimi predpisi, ki urejajo njihovo delovno področje ter njihove pravice in dolžnosti oziroma pooblastila. V primeru nezakonitega dela in nestrokovnega dela lahko občinskega redarja ob disciplinski odgovornosti doleti tudi odškodninska oziroma materialna odgovornost in kazenska odgovornost, katera se ugotavlja v skladu s predpisi, ki urejajo to področje.

O disciplinskih kršitvah oziroma o disciplinski odgovornosti občinskih redarjev pa se odloča v disciplinskem postopku v skladu z zakonom, ki ureja položaj javnih uslužbencev.

14. SISTEM DELA MEDOBČINSKEGA REDARSTVA – RAZPOREJANJE REDARJEV NA DELO IN DRUGO

V Občini Semič v skladu z ocenami varnostnih razmer in drugimi potrebami občine opravljajo občinski redarji delo v skladu s programom, ki se dogovori na mesečnih sestankih s koordinatorjem Občine Semič in predstavnikom policije (vodja policijskega okoliša).

Delo se načrtuje predvsem ob dneh, ki so v Občini Semič ocenjeni, kot varnostno problematični (ponedeljek, sreda, četrtek, petek, sobota) in drugim potrebam občanov (odhod otrok v šolo, primeri naravnih nesreč, prireditve, itd.).

Pred vsakim pričetkom dela v Občini Semič (v dopoldanskem času) se redar oglasi v občinski upravi, kjer bo sprejel še dodatne naloge.

V primeru potrebe kontaktira tudi s predstavniki policijske postaje (usklajevanje dela, nudenja medsebojne pomoči, skupni poostreni nadzori, itd.).

V **Prilogi 1** je prikazan potek dela postopka o prekršku občinskega redarja.

15. SODELOVANJE S POLICIJSKIMI POSTAJAMI NA OBMOČJU OBČINE SEMIČ

V tem delu je opredeljeno sodelovanje redarjev s predstavniki policije. Na območju Občine Semič opravljajo delo ob policistih splošne Policijske postaje Črnomelj, še policisti Postaje prometne policije Novo mesto in Postaje mejne policije Metlika. Koordinacijo dela s slednjima policijskima postajama opravlja vodstvo Policijske postaje Črnomelj, preko vodstva te policijske enote in preko vodje policijskega okoliša (Policijska pisarna Semič).

16. SODELOVANJE Z REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNIJH OBČIN

Izdelan je Pisni dogovor o sodelovanju z občinskimi redarstvi sosednjih občin, ki je v **Prilogi 2** tega programa.

17. POVEZANOST OBČINSKEGA REDARSTVA Z OPERATIVNO KOMUNIKACIJSKIM CENTROM POLICIJSKE UPRAVE NOVO MESTO IN Z REGIJSKIM CENTROM ZA OBVEŠČANJE

Izdelano je Navodilo o ukrepanju občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah ter način sodelovanja s policijo in Regijskim centrom za obveščanje (ReCO), ki je **Priloga 3** tega programa.

18. SODELOVANJE OBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Izdelan je Pisni dogovor o sodelovanju v občinskem sistemu zaščite in reševanja, ki je v **Prilogi 4** tega programa.

19. NAČINI SODELOVANJA OBČINSKIH REDARJEV IN ZASEBNIH VARNOSTNIKOV

Redarji bodo pri opravljanju svojih nalog učinkovitejši in varnejši, če bodo imeli zagotovljeno ustrezno komunikacijo in pomoč s strani varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na tem območju.

Učinkovito obvladovanje varnostnih razmer in s tem varno delovno in bivalno okolje je v interesu tako organov lokalne skupnosti, kot policije in tudi zasebnih varnostnih služb.

Redarji pričakujejo sodelovanje in pomoč varnostnikov zasebno varnostnih služb, predvsem pri opravljanju naslednjih nalog:

- zagotavljanju varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnosti javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanja javnega reda in miru v širšem smislu.

Izdelan je Pisni dogovor o sodelovanju z varnostniki zasebnih varnostnih podjetij, ki je v **Prilogi 5** tega programa.

20. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Na podlagi 4. odstavka 17. člena Zakona o občinskem redarstvu župan Občine Črnomelj Andrej Fabjan (sedež organa) sprejme Poslovnik za delo župana v zvezi z ocenjevanjem izvrševanja nalog občinskega redarstva. Ta je v **Prilogi 6** tega programa.

21. SODELOVANJE MED MEDOBČINSKO REDARSKO SLUŽBO, POLICIJO TER SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE SEMIČ

Občinski svet Občine Semič je na svoji 2. redni seji dne 21.12.2006 sprejel sklep o imenovanju Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič za mandatno obdobje 2006 – 2010 (sklep števil. 032-18/2006-2). Svet vodi predsednica Silva Jančan, vanj pa je vključen tudi predstavnik Policijske postaje Črnomelj.

Svet je izdelal program dela za leto 2008 in 2009. V njem so načrtovane predvsem aktivnosti v zvezi razreševanja nevarnih točk v cestnem prometu (avtobusna

postajališča, prometni znaki, pločniki), naloge pred začetkom šolskega leta, varne šolske poti in druge preventivne aktivnosti.

Izdelan je Protokol o sodelovanju med redarji, kot novo kategorijo pooblaščenih oseb za delo na področju prometne preventive, Policijsko postajo Črnomelj in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič, ki je v **Prilogi 7** tega programa.

22. VARNOSTNO OGROŽENE POTI, KRAJI, POVRŠINE IN TOČKE NA OBMOČJU OBČINE

Občinski redarji lahko merijo hitrost vožnje s stacionarnimi merilniki hitrosti na vpadnicah v Semič:

- Črnomaljska ulica- pri Gasilnem domu (v smeri Semiča),
- Metliška cesta – Pri trgovini Tuš (obe smeri),
- Vajdova ulica – pri Iskri in Kašči (obe smeri).

V okolici OŠ Belokranjskega odreda v Semiču se na avtobusnem postajališču ob vikendih (petek in sobota) v večernem času (še posebej v času poletnih počitnic) zbirajo družbe mladostnikov, ki nato izvršujejo razna deviantna dejanja vandalizma na območju OŠ in okolice. Na tem območju bodo potrebni obhodi redarjev.

23. NAČRT OBHODOV VARNOSTNO OGROŽENIH POTI, KRAJEV, POVRŠIN IN TOČK

Načrt se izdeluje mesečno v skladu s trenutno oceno varnostnih razmer in glede na potrebe v občini. Načrt se usklajuje na mesečnih sestankih, ki jih vodi koordinator v občini. Predloge obhodov poda tudi predstavnik policije.

24. ZGRADBE, SPOMENIKI, MUZEJI IN DRUGI OBJEKTI, KI IMAJO STATUS NARAVNE IN/ALI KULTURNE DEDIŠČINE

Zelo pomembna naloga redarjev pri operativnem delu je tudi varovanje zgradb in objektov, ki imajo status naravne ali kulturne dediščine. Redarji so tisti, ki morajo v imenu občine stalno nadzirati te objekte in znamenitosti ter skrbeti, da ne pride do njihovih poškodovanj ali uničenj. Občinskemu vodstvu predlagajo tudi ukrepe za njihovo dodatno zaščito.

Na območju občine Semič so opredeljeni spomeniki enot kulturne dediščine v Strokovnih zasnovah varstva kulturne dediščine za območje občine Semič (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Novo mesto, februar 2008). Naravna dediščina in naravne vrednote na območju občine Semič so opredeljene v Razvrstitvi naravnih vrednot na vrednote državnega in lokalnega pomena za območje občine Semič (Ministrstvo za okolje in prostor RS, Agencija RS za okolje, leto 2003).

25.NAČRT OBHODOV NEPREMIČNIH OBJEKTOV NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE

Načrt se izdeluje mesečno v skladu s trenutno oceno varnostnih razmer in glede na potrebe v občini. Načrt se usklajuje na mesečnih sestankih, ki jih vodi koordinator v občini. Predloge obhodov poda tudi predstavnik policije.

26.NAČIN UVEDBE DEŽURNE SLUŽBE REDARSKE SLUŽBE

To odločitev sprejme župan po sprejemu občinskega programa varnosti in na podlagi ocene varnostnih razmer in bodoče vizije razvoja redarske službe (kadrovska krepitev, zagotavljanja dodatnih materialnih pogojev, povečanje finančnih sredstev za ta namen, itd.). Trenutno za uvedbo dežurstva še ni potrebe.

Dežurstvo se lahko uvede na naslednje načine:

1. Kot posebni dežurni center z vso potrebno opremo in 24 urno službo redarjev.
2. V okviru dogovora s Centrom za obveščanje 112, da to vlogo prevzame njihov operater.
3. Da to vlogo prevzame varnostno nadzorni center ene izmed zasebnih varnostnih služb.

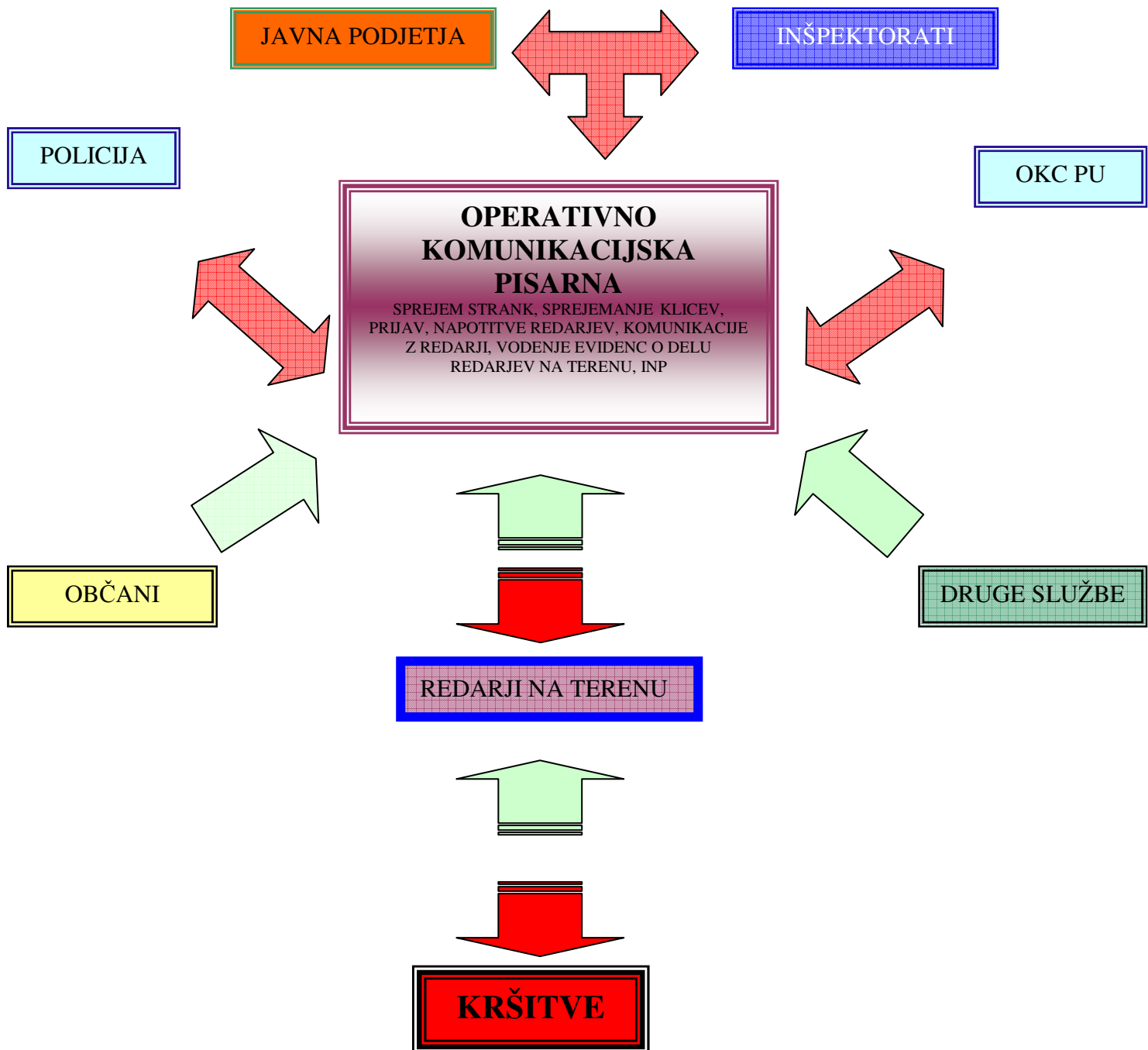
Redarska služba pri svojem delu potrebuje stalno dosegljiv vir informacij, komunikacijo med občani, policijo ali drugih organov do redarjev na terenu ter zagotovitev sprejema strank.

V ta namen se organizira operativno komunikacijska pisarna, oz. dežurstvo z naslednjimi nalogami:

- sprejem strank in občanov v času uradnih ur organa,
- sprejem telefonskih klicev občanov, prijav, intervencij policije in drugih organov,
- komunikacija in sprejem redarjev, koncesionarja in nudenje servisa preko radio zvez delavcem na terenu,
- koordinacijo dela redarjev na terenu,
- obdelava podatkov po nalogu vodje službe.

Operativno komunikacijska pisarna je opremljena z baznima postajama za radio zveze na terenu, računalnikom z možnostjo dostopa do zbirke podatkov kršiteljev z možnostjo vpogleda brez spreminjanja in dežurno telefonsko linijo.

Vloga operativno komunikacijske pisarne nastopa kot centralni komunikacijski in koordinacijski center dela redarske službe. Za delo operativno komunikacijske pisarne se izdelajo podrobna navodila o delu, ki vsebujejo razporede dela, določitev evidenc in določijo podrobnejše vsebine in naloge delavcev za delo.

27. ZAKLJUČEK

Občinski program varnosti Občine Semič ima, glede na določbe Zakona o občinskem redarstvu, značaj dokumenta trajne narave. To pomeni, da upošteva potrebo po trajnosti, zato ga je treba dosledno izvajati od dneva njegovega sprejema. Občinski organi najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje programa, zato je tudi omogočeno obdobjno ocenjevanje njegovega izvajanja oziroma merjenje rezultatov. Ocenjevanje izvajanja programa varnosti bo omogočilo ovrednotenje vsebinskih,

operativnih, organizacijskih in finančnih ukrepov za zagotavljanje javne varnosti in javnega reda in mira v občini.

Ocenjevanje občinskega programa varnosti poteka tako, da se dosledno preverja izpolnjevanje ukrepov, ki so opredeljeni za dosego cilja, ki je opredeljen v programu. Takšen način ocenjevanja pa se zagotovi z izdelavo mesečnih in drugih obdobjnih poročil o delu občinskega redarstva.

Občinski program varnosti Občine Semič se, glede na novo nastale varnostne razmere v občini, ažurira oziroma ustrezno spremeni in dopolni. To pomeni, da odgovorna oseba v primeru spremenjenih varnostnih razmer v občini, ustrezno spremeni in dopolni oceno varnostnih razmer, nato pa še ostalo vsebino programa. Ustrezna in temeljita ocena varnostnih razmer je podlaga za opredelitev obsega in vrste nalog občinskega redarstva.

Predloge za dopolnitev programa je potrebno oblikovati tudi v okviru Sveta za preventivo in vzgojo Občine Semič in varnostnega sosveta, kot pomembnega posvetovalnega organa na področju varnosti v naši občini.

V skladu z zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer, ki je sestavljena in usklajena z redarsko službo, policijo ter drugimi subjekti, ki v občini delujejo na področju varnosti, je utemeljen predlog po angažiranju redarjev na območju Občine Semič in njihovem usklajenem delovanju s predstavniki Policijske postaje Črnomelj ter drugimi subjekti v občini, ki lahko na tem področju dajo svoj prispevek.

ŽUPAN
Ivan Bukovec

LITERATURA IN VIRI

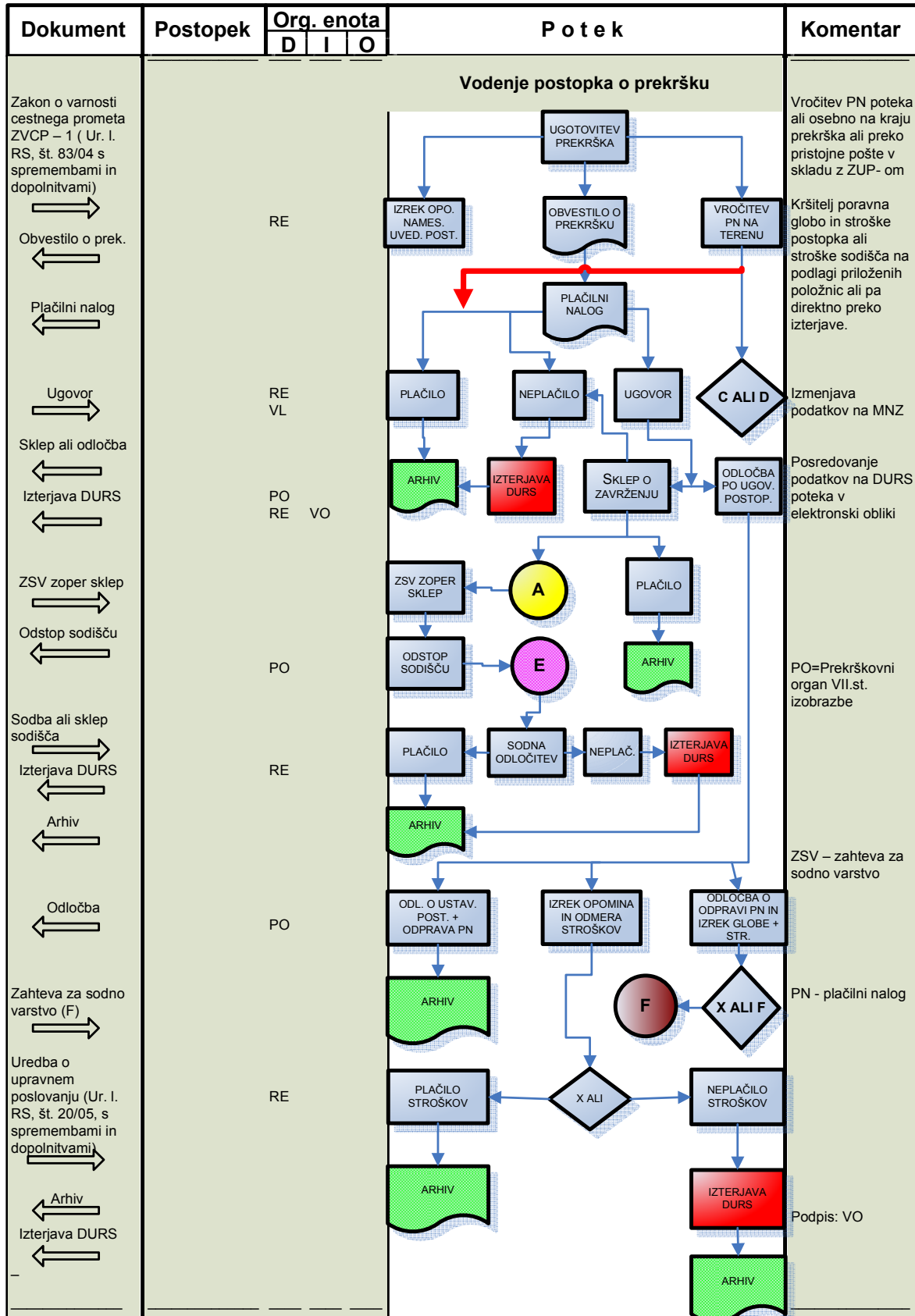
- Ustava RS. Ljubljana: Uradni list RS/I 33/91.
- Zakon o prekrških ZP1-UPB4. Ljubljana: Uradni list RS 3/2007.
- Zakon o varnosti cestnega prometa-UPB4. (2006). Ljubljana: Uradni list RS; 133/06, spremembe in dopolnitve 37/08.
- Zakon o lokalni samoupravi. (1993). Ljubljana: Uradni list RS, 72/93.
- Zakon o lokalni samoupravi - UPB2. (2007). Ljubljana: Uradni list RS, 94/07.
- Zakon o javnih cestah - UPB1. (2006). Ljubljana: Uradni list RS, 33/06.
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (2006). Ljubljana: Uradni list RS, 70/06.
- Zakon o policiji-UPB6: Ljubljana: Uradni list RS 107/06.
- Kazenski zakonik-UPB1. Ljubljana: Uradni list RS, 95/04.
- Zakon o kazenskem postopku-UPB4: Uradni list RS, 32/07.
- Zakon o občinskem redarstvu: Lavtar R., in Keanovič, (2007), Ljubljana: GV Založba.
- Zakon o varuhu človekovih pravic (ZVarČP). Uradni list RS, 71/93.
- Zakon o varstvu okolja: Ur. list RS UPB 39/2006, spremembe in dopolnitve 70/2008.
- Zakon o vodah: Ur. list RS 67/2002, spremembe in dopolnitve 57/2008.
- Zakon o ohranjanju narave: Ur. list RS 96/2004.
- Peter Jambreč, Anton Perenič in Marko Uršič, Varstvo človekovih pravic: razprave esej dokumenti, (1988) Ljubljana. Mladinska knjiga.
- Žaberl Miroslav, Temelji policijskih pooblastil, (2006). Ljubljana. Fakulteta za varnostne vede.
- Pravilnik o policijskih pooblastilih. Ljubljana: Uradni list RS 40/06.
- Učna gradiva, Policijska Akademija (2008). Program osnovnega strokovnega usposabljanja občinskih redarjev.

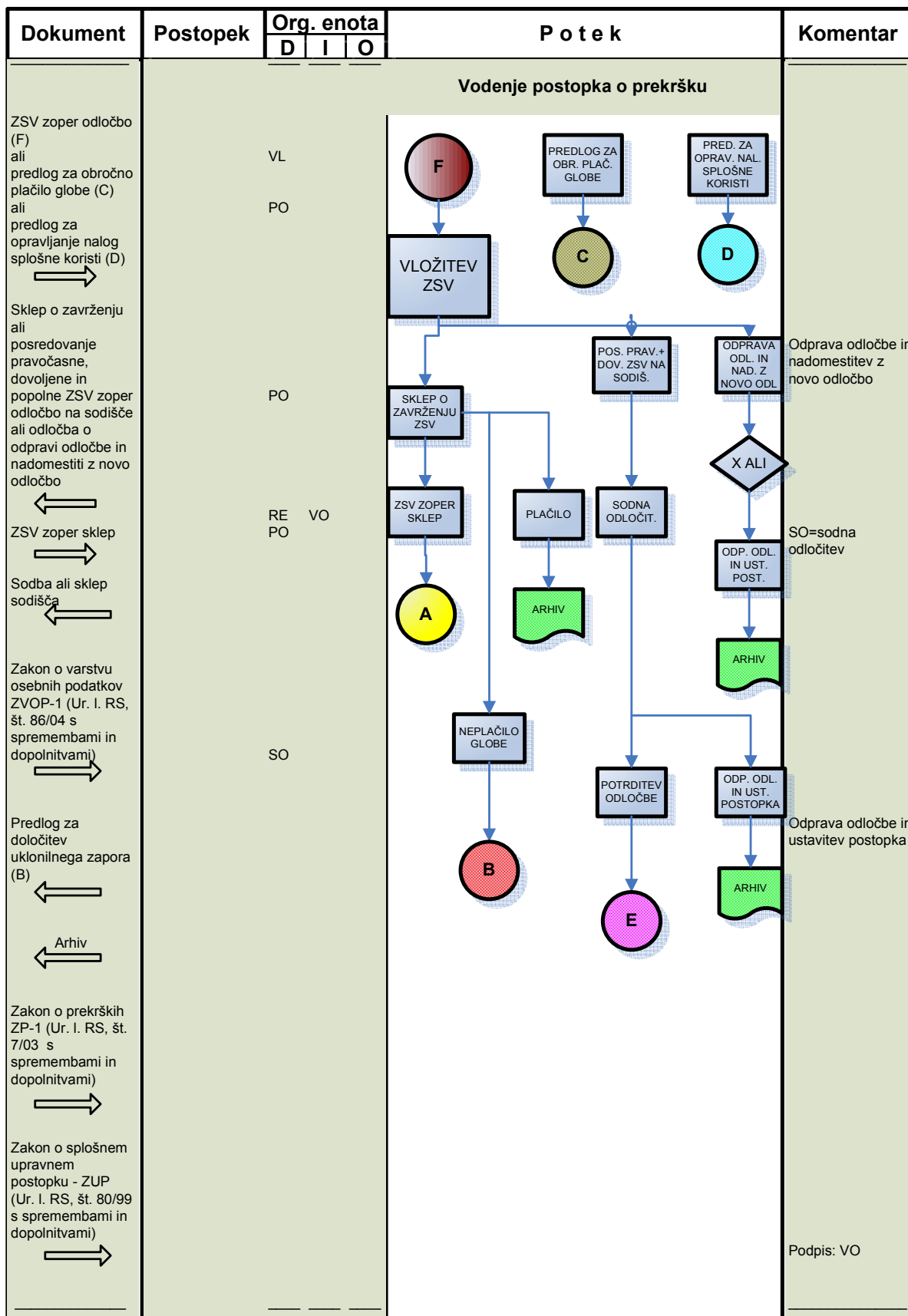
PRILOGA: 1

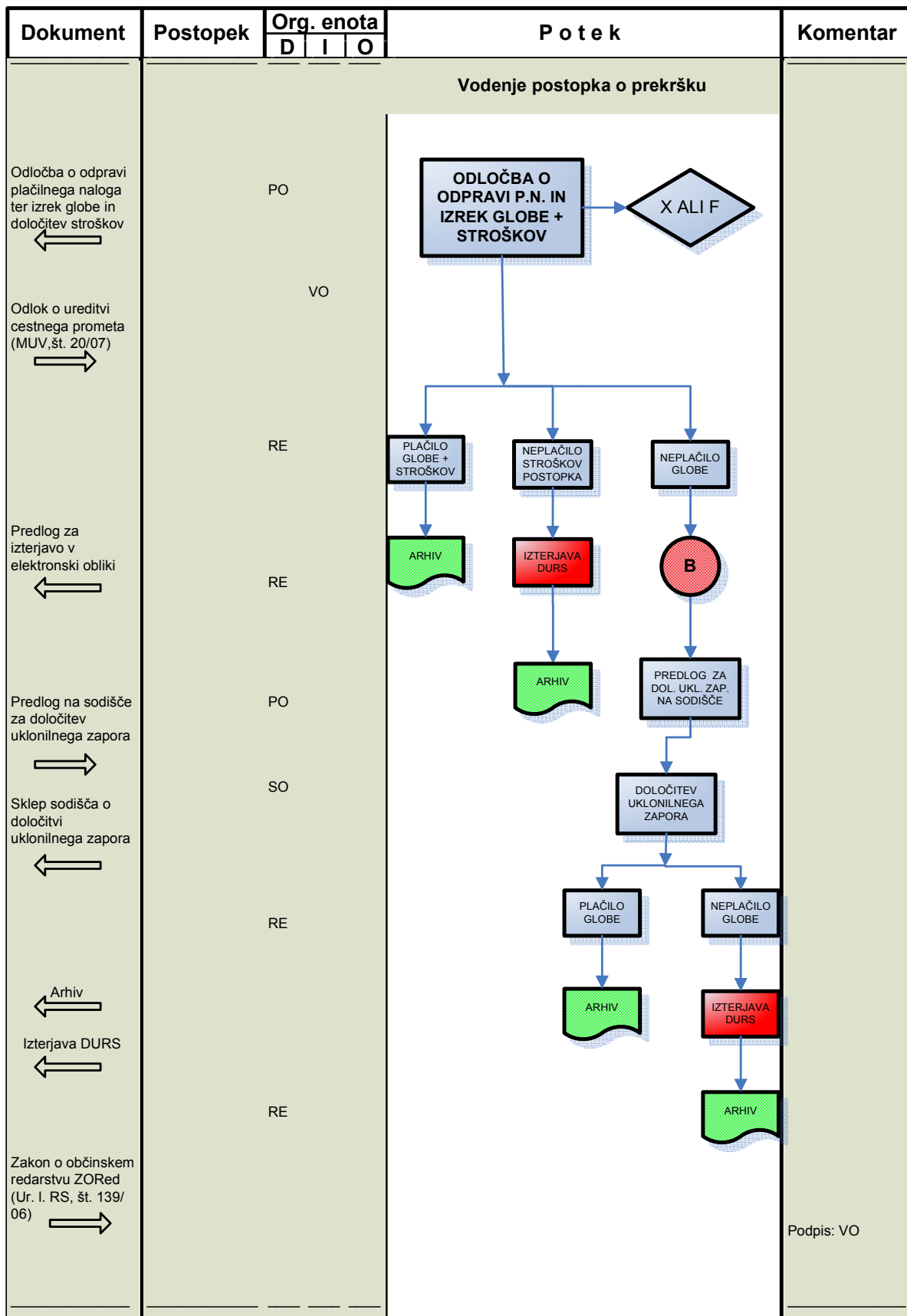
Pr.: **7.5.01**
MRS

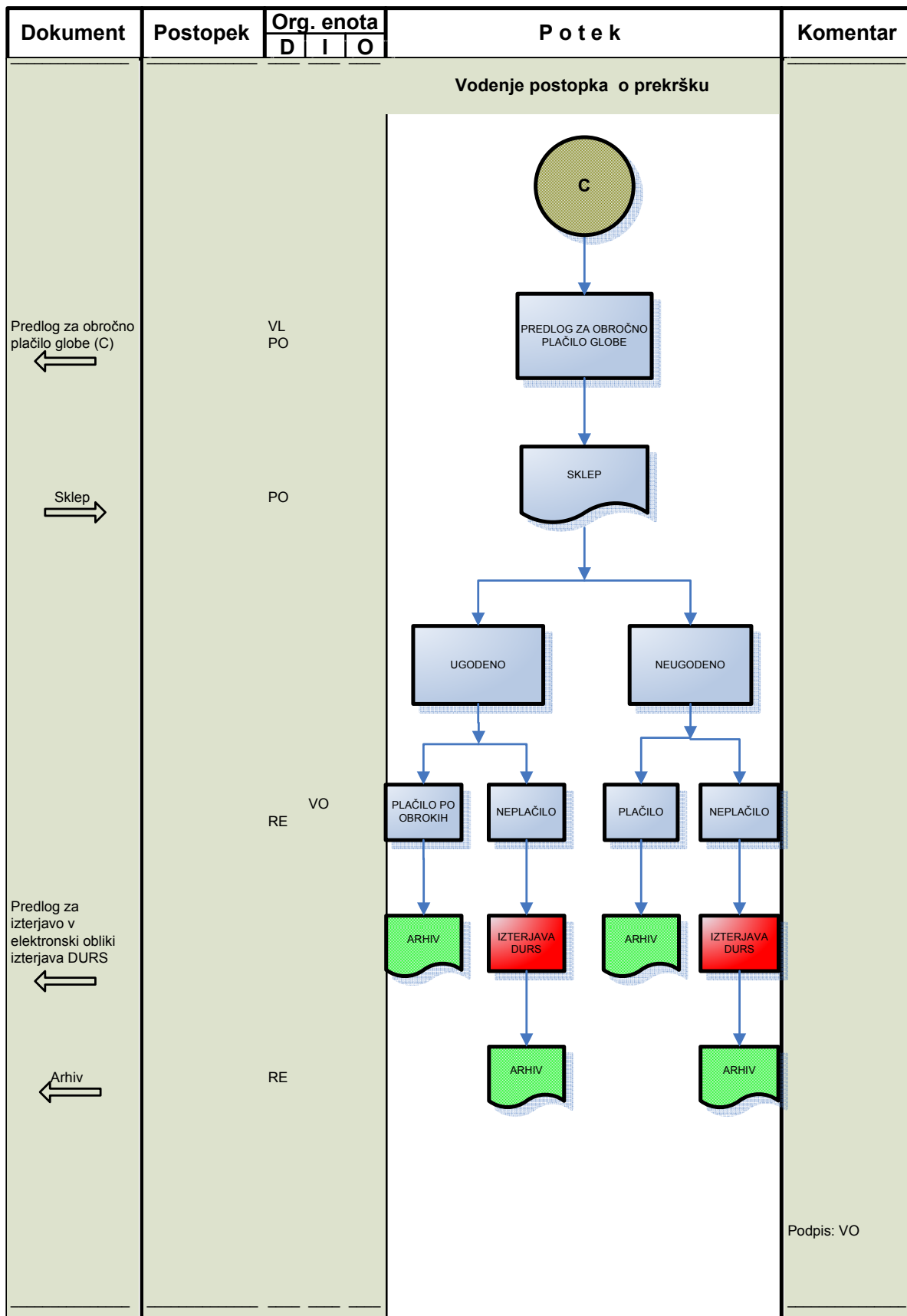
Revizija: **01**

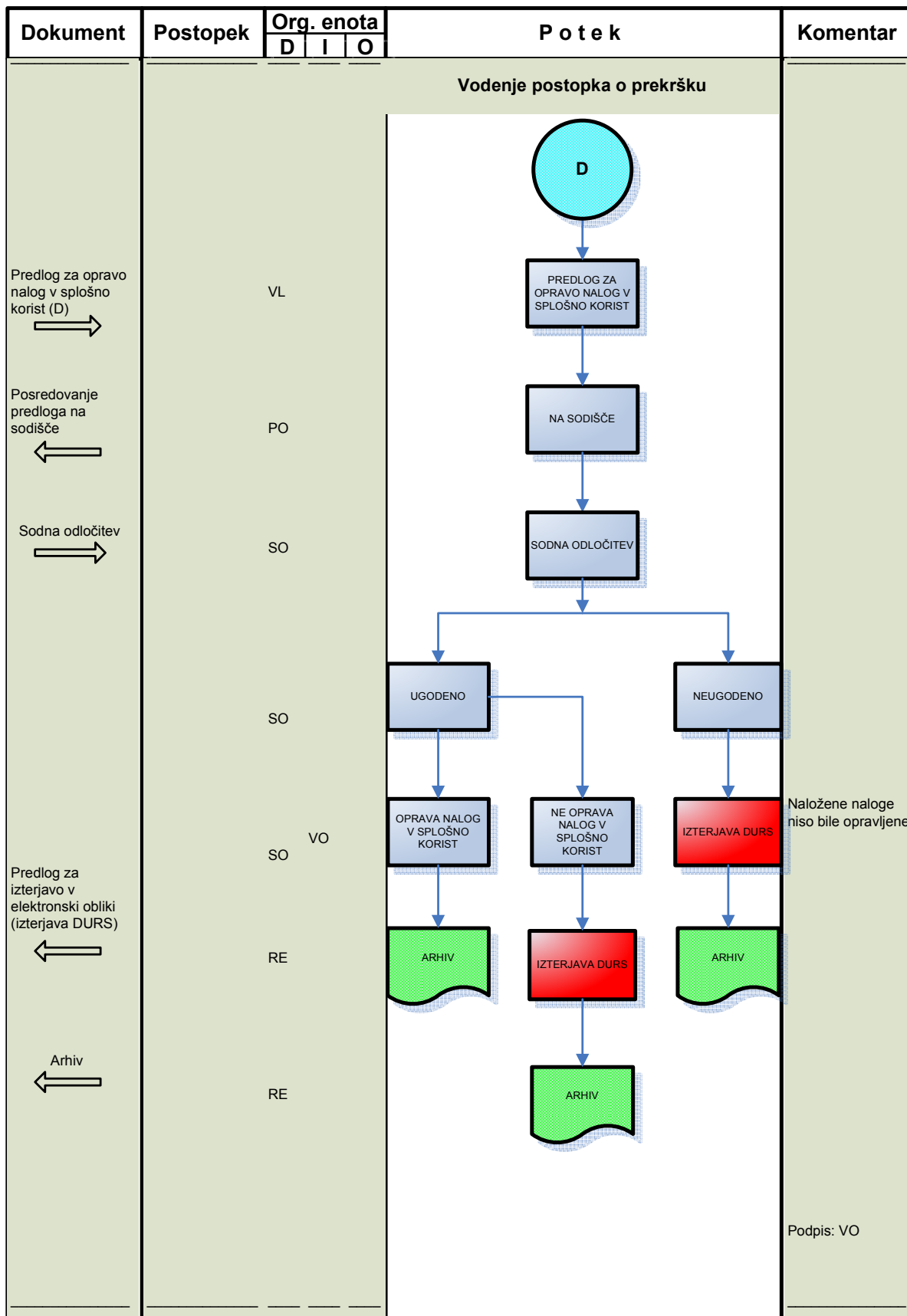
21.05.2008

PRILOGA: 2

Na podlagi smernic Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti - Februar 2007, je dne _____ vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva sklenil

naslednji

PISNI PROTOKOL

O SODELOVANJU MEDOČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA S SOSEDNJIMI REDARSKIMI SLUŽBAMI

I.

Z navedenim pisnim protokolom se določa sodelovanje Medobčinske inšpekcije in redarstva s sosednjimi občinskimi redarstvi in medobčinskimi redarstvi.

Namen tega protokola je, da za se zagotovi javna varnost in javni red tudi na širšem področju in na mejnih območjih, kjer se občinska in medobčinska redarstva srečujejo pri svojem rednem in akcijskem delu.

II.

Na podlagi Zakona o občinskem redarstvu je Občina Semič soustanoviteljica medobčinske redarske službe s sedežem v Črnomlju, ki opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

Delo redarjev temelji na pooblastilih in pristojnostih, ki jih redarstvu določajo Zakon o občinskem redarstvu, Zakon o varstvu javnega reda in mira, Zakon o varnosti cestnega prometa, Zakon o prekrških in drugi predpisi ter določila občinskih odlokov, na podlagi katerih redarji opravljajo nadzor.

III.

Redarska služba v skladu s svojimi pristojnostmi:

- nadzoruje varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varuje ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbi za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- izvaja nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvaja nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavlja kršitve citiranega zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja in
- sodeluje pri prometni ureditvi na občinskih cestah, pri nadzoru in urejanju prometa.

IV.

Z namenom uspešnega zoperstavljanja vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na širšem območju in na mejnih območjih občin, je potrebno vzpostaviti takšno sodelovanje med redarstvi, ki bo omogočalo hitro in učinkovito ukrepanje zoper navedene oblike ogrožanja.

Zato mora sodelovanje temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so iz varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena,
- skupnih varnostnih akcijah, intervencijah in medsebojnem sodelovanju pri obravnavi konkretnih varnostnih problemov in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

V.

Vse te vrste in oblike medsebojnega sodelovanja in skupnega dela na posameznih področjih dela lahko prispevajo v večji učinkovitosti redarjev Medobčinske inšpekcije in redarstva tudi na območjih, kjer bodo s sosednjimi redarstvi potekale zgoraj opisane aktivnosti.

VI.

Zakon o občinskem redarstvu temelji na ugotovitvi, da zagotavljanje javne varnosti in javnega reda ter v zvezi s tem varovanje življenja in zdravja ter premoženja prebivalcev in lokalne skupnosti pomeni potrebo in interes tako občin kot države v celoti. Gre za naloge, katerih izvajanje je neločljivo povezano z ukrepi, ki lahko pomenijo poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, kar pomeni, da je potrebno zagotoviti organizacijo služb in usposobljenost izvajalcev nalog oziroma pooblaščenih uradnih oseb, da bo zagotovljeno njihovo zakonito delo ter ustrezno sodelovanje.

VI.

Ta pisni protokol se ponudi v podpis sosednjim redarstvom, stopi pa v veljavo s posameznim redarstvom z dnem podpisa.

Štev.:

Datum:

Vodja sosednjega redarstva:

**Vodja Medobčinske inšpekcije in
redarstva:**

PRILOGA: 3

Na podlagi Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Semič (25.03.1997),

izdajam

NAVODILO

ZA UKREPANJE OBČINSKIH REDARJEV OB NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH

Z Navodilom za ukrepanja občinskega redarstva ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Metlika se zagotavlja izvajanje dejavnosti za primer potresov, neurij s točo, sušnih obdobji, požarov v naravi, v naseljih in industrijskih objektih, primerov žleda, nesreč z nevarnimi snovmi in jedrskih nesreč ter prometnih nesreč.

Navodilo je izdelano na podlagi ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami in je priloga Občinskemu načrtu zaščite in reševanja v Občini Semič, izdelanem v skladu z določbami Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, številki 3/2002, 17/2002 in 17/2006).

Navodilo za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah se prične uporabljati:

- v primeru naravnih in drugih nesreč, katera so prizadela območje občine Semič in je redarstvo obveščeno preko Centra za obveščanje (ReCO), s strani Občine Semič ali kakorkoli drugače,
- po obvestilu župana ali štaba civilne zaščite Občine Semič.

S pričetkom uporabe tega navodila mora vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva takoj do preklica zagotoviti stalno prisotnost občinskih redarjev na območju občine Semič.

Občinski redarji se takoj javijo županu, oz. štabu civilne zaščite Občine Semič.

Po dogovoru med županom Občine Semič, oz. osebo, ki jo ta pooblasti in vodjo Medobčinske inšpekcije in redarstva se lahko zagotovi večje število občinskih redarjev.

Naloge občinskega redarja v primeru potresa:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,

- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na potresno območje,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- usmerja prebivalce na začasni nastanitveni center,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru neurja s točo:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- pri varovanju cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselja ugotavlja primere poškodb ter o teh seznanja štab civilne zaščite,
- pozoren je na nove pojave kot npr. zamašitev vodotokov, sprožitvev plazov, ter o tem seznanja štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja, nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na prizadeto območje,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru suše:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na območja, ki jih je prizadela suša,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru požarov v naravi, v naseljih in industrijskih objektih:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- ugotavlja primere nastanka začetnih požarov teh o tem obvešča štab civilne zaščite, sam pa le tega poskuša pogasiti,
- ob razglašeni veliki požarni ogroženosti s ciljem varovanja javnega premoženja, naravno in kulturno dediščino ugotavlja primere kršitev odredbe in o tem obvešča policijo in štab civilne zaščite,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj požara ali do objekta, ki je požarno ogrožen,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru nesreč z nevarnimi snovmi ali jedrske nesreče:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdržuje javni red in mir,
- v naseljih ureja promet in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- sodeluje s štabom civilne zaščite, ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj razlitja, izpusta ali eksplozije nevarne snovi ali na širše prizadeto območje zaradi jedrske nesreče,
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- pozoren je na morebitne znake onesnaženja vodotokov, podtalnice, zastrupitev ter o tem obvešča štab civilne zaščite,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Naloge občinskega redarja v primeru večjih in obsežnejših prometnih nesreč:

Na ogroženem območju skrbi za javno varnost in javni red s tem, da:

- varuje javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,

- vzdržuje javni red in mir,
- usklajeno v dogovoru s policijo – vodjo intervencije, ki je na kraju prometne nesreče in omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,
- po možnosti izvaja samopomoč oz. prvo pomoč poškodovanim,
- sodeluje s štabom civilne zaščite ter po usmeritvah poveljnika civilne zaščite v kolikor ta ne more drugače zavarovati življenja ljudi in premoženja, nudi pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj prometne nesreče (delo na prometnih zaporah, itd.),
- s sredstvi zvez vzpostavlja komunikacijsko-informacijsko povezavo s sedežem organa, občino, zlasti še s centri za obveščanje,
- izvaja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Navodilo za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih in drugih nesrečah se hrani v pisni obliki v Občini Semič in na sedežu Medobčinske inšpekcije in redarstva v Črnomlju, Trg svobode 3.

Številka:
Datum:

**Medobčinska inšpekcija
in redarstvo**

PRILOGA: 4

Na podlagi smernic Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti - Februar 2007, je dne _____ vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva sklenil

naslednji

DOGOVOR O SODELOVANJU MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

Medobčinska inšpekcija in redarstvo

in

Občinski štab civilne zaščite Občine Semič

se dogovorita o sodelovanju v občinskem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

I.

Občinsko redarstvo, ki deluje v okviru Medobčinske inšpekcije in redarstva, sodeluje v občinskem sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v okviru pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti, ki jih ima kot organ lokalne skupnosti v skladu z zakonskimi določili Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006-UPB1).

II.

V okviru izvajanja svojih nalog ima občinski redar na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami nalogo, da obvesti najbližji center za obveščanje o vsaki nevarnosti naravne ali druge nesreče takoj, ko jo je opazil ali je zanjo izvedel, v okviru možnosti prepreči naravno in drugo nesrečo, rešuje in pomaga, ter daje napotke za zaščito, reševanje in pomoč;

III.

Cilj varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami je zmanjšanje števila nesreč ter preprečitev oziroma zmanjšanje žrtev in drugih posledic teh nesreč. Redarstvo sodeluje v sistemu zaščite in reševanja ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine

ter okolja z izvajanjem nalog, opredeljenih v Navodilu za ukrepanje občinskih redarjev ob izrednih dogodkih, katero je priloga Občinskega programa varnosti Občine Semič.

IV.

Občinski redar opravlja svoje naloge pri zaščiti, reševanju in pomoči v skladu s predpisi ter usmeritvami pristojnega poveljnika Civilne zaščite oziroma vodje intervencije v kolikor ta ne more drugače zavarovati ljudi in premoženje. Po usmeritvah pristojnega poveljnika Civilne zaščite bo predvsem nudil pomoč pri izvajanju prepovedi dostopa nepooblaščenim osebam na kraj nesreče in prometa mimo tega kraja ter varovanje umika ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij.

V.

Z Navodilom za ukrepanje občinskega redarstva ob naravnih in drugih nesrečah v Občini Semič se zagotavlja izvajanje dejavnosti za primere potresov, požarov v naravnem okolju in požarov v stanovanjskih in drugih objektih, prometnih nesreč, toče, žleda, suše ter razlitja, izpusta in eksplozije nevarnih snovi (nevarne snovi v transportu, nevarne snovi v tehnoloških procesih).

VI.

Namera dogovora zajema medsebojno obveščanje in pomoč.

Dogovor je sklenjen za nedoločen čas.

Spremembe in dopolnitve se sprejmejo v soglasju obeh strani.

V Semiču, dne ...

**Medobčinska inšpekcija
in redarstvo**

**Štab Civilne zaščite
Občine Semič**

PRILOGA: 5

SINTAL d.d.

G 7 d.d.

ZADEVA: OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI – DOGOVOR O SODELOVANJU Z OBČINSKIM REDARSTVOM

V skladu z določili 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. List RS 139/2006) morajo občine izdelati občinske programe varnosti in jih v smislu kvalitetnega zagotavljanja varnostnih razmer v občini uskladiti tudi z vsemi institucijami in podjetji, ki na določenem območju bistveno prispevajo k izboljšanju varnostnih razmer.

Ker so to tudi varnostne službe, je sodelovanje na področju zagotavljanja varnosti nedvomno zelo koristna za vse naše občane.

V ta namen smo z redarji, ki delajo na našem območju pripravili dogovor o sodelovanju, ki vam ga pošiljamo v prilogi.

V kolikor se z njegovo vsebino strinjate, ga podpišite in nam podpisan izvod vrnite najkasneje do

O konkretnjših oblikah sodelovanja se bomo dogovorili na posebnem sestanku s podpisniki dogovora.

Lep pozdrav.

Priloga: 1 x dogovor

V Semiču, dne ...

ŽUPAN
Ivan Bukovec

Redarji bodo pri opravljanju svojih nalog učinkovitejši in varnejši, če bodo imeli zagotovljeno ustrezno komunikacijo in pomoč s strani varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na tem območju.

Učinkovito obvladovanje varnostnih razmer in s tem varno delovno in bivalno okolje je v interesu tako organov lokalne skupnosti, kot policije in tudi zasebnih varnostnih služb.

Da bo to delovanje usklajeno, še učinkovitejše in bolj koordinirano se sklone v skladu z določili 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS 139/2006)

dogovor,

o sodelovanju varnostnikov zasebnih varnostnih podjetij, ki delujejo na območju Občine Semič, z redarji, ki opravljajo delo na območju te občine.

Redarji pričakujejo sodelovanje in pomoč varnostnikov zasebno varnostnih služb, predvsem pri opravljanju naslednjih nalog:

- zagotavljanju varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varnosti javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanju javnega reda in miru v širšem smislu.

Občinski redar lahko kot pooblaščen uradna oseba, skladno z določbami Zakona o varstvu javnega reda in miru (Ur. list RS, št. 70/2006), ukrepa ob zaznavi naslednjih prekrškov:

- nedostojno vedenje na javnem kraju (7. člen),
- beračenje na javnem kraju (9. člen),
- uporaba nevarnih predmetov (prvi odstavek 11. člena),
- poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe (12. člen),
- pisanje in risanje po objektih (13. člen),
- vandalizem (16. člen),
- kampiranje (18. člen),
- uporaba živali (19. člen).

Na območju naše občine so še posebej v porastu dejanja vandalizma. V skladu z določili Zakona o varstvu javnega reda in miru, stori ta prekršek oseba, ki namenoma poškoduje, prevrne, odstrani ali kako drugače v nasprotju z namenom uporabe ravna s spominskimi obeležji in z objekti javne infrastrukture, kot so komunalna infrastruktura, javna razsvetljava, cestnoprometni znaki, priprave in naprave na rekreativnih površinah, igrala na otroških površinah in podobne javne naprave.

Varnostniki lahko pomoč pri zagotavljanju varnosti na teh področjih nudijo predvsem na naslednji način:

PRILOGA: 6

Na podlagi 4. odstavka, 17. člena Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS 139/2006) izdaja župan Občine Črnomelj

P O S L O V N I K

o delu komisije pri oceni uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev

1. člen

Ta poslovnik določa vsebino, sestavo, način in postopek dela komisije za oceno uporabe prisilnih sredstev, evidentiranje, poročanje, nadzor in varstvo podatkov.

2. člen

Posamezni izrazi v tem poslovniku imajo naslednji pomen:

- pritožba je vsaka vloga posameznika, v kateri zatrjuje kratenje pravic in svoboščin s strani pooblaščenega uradne osebe občinskega redarstva;
- pritožnik je posameznik, ki meni, da so bile z dejanjem pooblaščenega uradne osebe ali opustitvijo dejanja pri izvajanju nalog na območju občin Črnomelj, Metlika in Semič iz 3. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139-2006), kratenje njegove pravice in svoboščine in se je v skladu z 19. členom Zakona o občinskem redarstvu pritožil pri katerem od županov teh občin, pri Medobčinski inšpekciji in redarstvu ali pri drugem organu teh občinskih uprav;

3. člen

Občinski redar sme pri opravljanju nalog v skladu z določili 14. člena Zakona o občinskem redarstvu uporabljati naslednja prisilna sredstva:

- uporaba fizične sile,
- uporaba sredstev za vklepanje in vezanje,
- uporaba plinskega razpršilca.

4. člen

Župan imenuje neodvisno, največ petčlansko, komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarstva.

Župan določi tudi vodjo komisije in njegovega namestnika.

V komisiji mora biti direktor občinske uprave, predstavnik krajevno pristojne policijske postaje ter predstavniki nevladnih organizacij, zainteresiranih za nadzor nad varstvom človekovih pravic in svoboščin.

Župan lahko k sodelovanju povabi tudi druge strokovnjake, če meni, da je njihovo sodelovanje pomembno za odločitev v konkretnem primeru.

Župan lahko določi komisijo za ocenjevanje vseh primerov naštetih v 5. členu tega poslovnika (stalna komisija) ali pa za vsak primer posebej.

5. člen

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam.
- Obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar komisija oceni, da je to potrebno.

Če z Zakonom o občinskem redarstvu ni drugače določeno, se za ocenjevanje in uporabo prisilnih sredstev uporabljajo določbe Zakona o policiji in podzakonskih predpisov, ki urejajo načela in način uporabe istovrstnih pooblastil policistov.

6. člen

Komisija ocenjuje ali je bilo ravnanje občinskih redarjev v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno.

Komisija zbere potrebna obvestila in dokaze o okoliščinah, dejstvih in razlogih uporabe prisilnih sredstev.

V zvezi s tem lahko od občinske uprave in policije zahteva potrebno pomoč in sodelovanje.

Komisija pri postopku svojega dela smiselno uporablja določbe zakona o splošnem upravnem postopku.

7. člen

Delo komisije se opravlja na sedežu občine, na podlagi odločitve župana pa lahko tudi v drugi občini ali na kraju, kjer je do uporabe prisilnega sredstva prišlo.

8. člen

Delo komisije poteka na sejah in na drugi način zbiranja potrebnih dokazov in obvestil.

Sejo komisije skliče vodja komisije na predlog župana. Seja se skliče s pisnim vabilom, ki mora biti vročeno članom komisije najmanj pet dni pred sejo. V vabilu, ki se pošlje članom komisije se določi datum, kraj in čas seje ter zadeve, ki bodo obravnavane na seji.

9. člen

Če komisija pri svojem delu ugotovi znake kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, zlorabe človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali drugih kršitev, za katere so z zakonom določene sankcije, obvesti o tem pristojni organ.

10. člen

Vodja komisije je dolžan temeljito proučiti zadevo iz postopka pri vodji organizacijske enote redarstva. Ta je dolžan z vodjem komisije sodelovati in mu o obravnavani uporabi prisilnega sredstva nuditi vse potrebne podatke, obvestila in dokumentacijo.

O uporabi prisilnih sredstev je občinski redar dolžan napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji občinskega redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti.

Poročilo mora biti napisano in predano v pregled takoj po uporabi prisilnega sredstva, oz. najkasneje do konca delovnega dneva redarja, ki je to prisilno sredstvo uporabil.

V poročilu redarja morajo biti navedeni podatki o osebi, razlogu, času in kraju uporabe prisilnega sredstva, vrsti uporabljenega prisilnega sredstva ter drugih okoliščinah in dejstvih, pomembnih za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskega redarja.

Vodja komisije vodi delo komisije in skrbi, da se zadeva vsestransko obravnava in pretehta.

11. člen

Na podlagi izvedenega postopka pred komisijo in ugotovljenih dejstev, okoliščin in dokazov, komisija sprejme odločitev o obravnavanem primeru uporabe prisilnega sredstva. Če se mnenje posameznika o obravnavanem primeru razlikuje od večine članov komisije, se v zapisnik o ugotovitvah navede, kot ločena mnenja.

12. člen

O zbranih obvestilih, ugotovitvah in dokazih komisija najkasneje v 30 dneh od pričetka dela sestavi zapisnik.

Zapisnik mora vsebovati:

- datum, čas in kraj seje in drugih aktivnosti komisije;
- sestavo komisije;
- opozorilo na dolžnost spoštovanja predpisov o varstvu osebnih podatkov in varstvu tajnih podatkov;
- navedbo obravnavane vsebine;
- vsebino postavljenih vprašanj in odgovorov, ki so pomembni za odločitev o obravnavanem prisilnem sredstvu;
- odločitev in navedba mnenja, ali je bilo ravnanje občinskega redarja v skladu s predpisi, strokovno in sorazmerno (tudi morebitno ločeno mnenje člana komisije).

Zapisnik podpiše predsednik komisije in zapisnikar.

13. člen

Sredstva, potrebna za izvajanje tega poslovnika se zagotovijo v proračunu Medobčinske inšpekcije in redarstva.

14. člen

Nadzor nad izvrševanjem tega poslovnika izvaja župan Občine Črnomelj in Inšpektorat RS za notranje zadeve.

15. člen

Vsi sodelujoči v delu komisije so dolžni pri uporabi in dostopu do podatkov, ki se nanašajo na obravnavano zadevo, ravnati po zakonu o tajnih podatkih, zakonu o varstvu osebnih podatkov ter predpisih, ki urejajo ti področji.

16. člen

Ta poslovnik prične veljati po objavi v uradnem glasilu

Štev.

Datum:

Župan
Andrej Fabjan

PRILOGA: 7

Na podlagi smernic Ministrstva za notranje zadeve za izdelavo Občinskega programa varnosti - Februar 2007, je dne _____ vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva sklenil

naslednji

P R O T O K O L

O SODELOVANJU MED MEDOBČINSKO INŠPEKCIJO IN REDARSTVOM, POLICIJSKO POSTAJO ČRNOMELJ IN SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE SEMIČ

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič, Medobčinska inšpekcija in redarstvo in Policijska postaja Črnomelj ugotavljajo, da je v njihovem skupnem interesu poglobiti njihovo sodelovanje in stike pri izvajanju protokola.

Takšna oblika tesnejšega sodelovanja pomeni vzpostavitev partnerskega odnosa in omogoča zagotavljanje javne varnosti v lokalni skupnosti in kvaliteto javnega prostora v občini.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ocenjuje stanje varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni, predlaga v sprejem programe za varnost cestnega prometa in ustrezne ukrepe za njihovo izvajanje, koordinira izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa na lokalni ravni predvsem pa skrbi za izvajanje prometne vzgoje, dodatno izobraževanje in obveščanje udeležencev cestnega prometa, izdajanje in razširjanje prometno vzgojnih publikacij in drugih gradiv, pomembnih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni.

V sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič bodo redarji v prometu izvajali preventivne akcije na področju mirujočega prometa, predvsem osveščanja ljudi, da v primeru napačnega parkiranja nemalokrat ogrožajo druge udeležence v cestnem prometu (pešce, kolesarje ipd.).

V sodelovanju s policijo bodo redarji izvajali preventivne akcije za zagotavljanje večjega reda na področju mirujočega prometa in uspešno sodelovali na terenu pri skupnih akcijah kot so sodelovanje: pri pripravi predpisov s področja prometa; s službami in institucijami, ki se ukvarjajo s problematiko prometa s predlogi za kvalitetnejšo reševanje mirujočega prometa.

Občinsko redarstvo in Policija, vsak skladno s svojimi pristojnostmi, ki so opredeljene v posameznih zakonih, zagotavljata javno varnost ter varnost cestnega prometa v lokalni skupnosti ter pri tem kar najtesneje sodelujejo.

Pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda in miru morata občinsko redarstvo in policija nujno sodelovati, zato mora biti vzpostavljena med obema organoma ustrezna komunikacija.

Komunikacija je potrebna tudi zaradi izmenjavanja strokovnih mnenj, stališč, predloga izvajanja skupnih akcij na terenu, zaradi odzivanja na pobude za izvedbo skupnih akcij ter analiziranja skupne varnostne in druge problematike.

Za uspešno in učinkovito sodelovanje redarjev in policistov ter Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Semič je nujno potrebna kvaliteta za skupno doseganje lokalne in globalne varnosti. Sodelovanje med redarstvom, policijo in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se bo odrazilo v skupnem dobrem, večji varnosti in predvsem zadovoljstvu ljudi. Zelo pomembna je soglasna naravnost in delitev skrbi za rezultate.

Štev.:

Datum:

**SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO
V CESTNEM PROMETU OBČINE
SEMIČ**

**MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA
IN REDARSTVO**

PRILOGA: 8

Razvoj redarstva v Sloveniji

Leto 1849 je pomenilo nov preboj za lokalno samoupravo v tedanji Kraljevini Avstriji, ko je dunajska vlada izdala zakon, ki je urejal delovanje občin. V svojem bistvu je urejal vrsto nalog, vendar je za naše proučevanje pomembno, da je določal tudi, da je občina odgovorna za varnost na svojem območju. Iz tega zakona se je razvijala krajevna policija, za katero je avstrijski notranji minister leta 1850 določil, da občine same določajo oborožitev pripadnikov krajevne policije, njihova uniforma pa ni smela biti enaka uniformam redne vojske, orožništva ali vojaški policijski straži. O njihovi uniformi, številu, oborožitvi pa so občine morale poročati občinskim glavarstvom, ta pa poveljnikom orožniških polkov, ki so delovali na določenih okoliših.

Kranjska je v letu 1866 dobila pravila, ki so določala občinski in volilni red. Ta pravila so leta 1866 naštele 13 izvornih nalog občin in na prvem mestu je bilo zapisano, da »skrbi, da sta človek in lastnina brez nevarnosti«. Država si je pridržala pravico, da sme iz višjih razlogov prenesti opravila krajevnega redarstva z občine na državo.

Občine na Slovenskem so največjo pozornost namenile varnosti v kmetijstvu in na cestah. Dežele so dobile pravice, da s svojimi predpisi urejajo varnost na nekaterih področjih, predvsem kmetijstvu, gozdarstvu, rudarstvu, lovu, ribištvu in vodnem gospodarstvu.

Za takratne občinske stražnike so veljala nekatera načela, med njimi, da stražno osebje potrdi in zapriseže okrajno glavarstvo, da imajo pravice in dolžnosti javne straže, če so v uniformi ali vsaj nosijo vidno znamenje, njihovo pričanje je v kazenskih zadevah enakovredno izpovedi državnih stražnikov, itd.

Občinski stražnik je smel osebo prijati v dveh primerih, in sicer, če jo je zaloti pri kaznivem dejanju v njegovi pristojnosti, a mu je bila nepoznana, ni imela prebivališča v stražnikovem okolišu, mu je ugovarjala, ga zmerjala ali se mu upirala, ali pa je zagrešila veliko škodo oziroma posebno hudobijo, če je stražnik sumil, da je neznana oseba storila ali bi lahko storila kaznivo dejanje iz njegove pristojnosti. Občinski stražnik je moral osebo takoj oziroma najpozneje v 48 urah predati pristojnemu »oblastvu«. Če mu je pobegnila, jo je smel loviti tudi zunaj svojega nadzornega okoliša.

Kasneje, od leta 1875, je bil v veljavi poseben zakon, ki je opredeljeval varovanje poljščin. Tako so občine imele svoje poljske čuvaje, ki so naloge lahko opravljali za več občin hkrati, lahko pa je občina imela tudi več čuvajev, odvisno pa je bilo od njene finančne zmožnosti.

Spomladi leta 1887 je Vojvodina Kranjska sprejela svoj posebni zakon, ki je urejal znamenja čuvajev. Tako znamenje je moral po zaprisegi nositi vsak čuvaj v poljedelstvu, gozdarstvu, lovstvu, ribištvu ali vodnem gospodarstvu. Določilo ga je deželno »oblastvo«. To je bil podolgovat obel ščit iz medenine ali rumenega kositra, ki je bil 10 centimetrov visok in 8 centimetrov širok. Sredi ščita je bil orel iz deželnega grba Kranjske, na desni strani napis »Offentliche Wache«, na levi pa »Javna straža«. Črke so bile velike 1 centimeter, črne barve, enake barve je bil tudi orel. Znak je bilo treba nositi na levi strani prsi.

Naslednje področje urejanja občin je bil cestni promet in delitev cest, ki je pomenila tudi pristojnosti za njihovo skrb in nadzorstvo, in tako je Vojvodina Kranjska leta 1874 sprejela predpise, ki so vsebovali vsa pravila prometa in kazni za kršitve.

Na Slovenskem so imela štiri mesta Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj status tako imenovanih statutarnih mest in so imela pravico in dolžnost do posebnega statusa svoje varnostne sile.

V Ljubljani, ki je bila deželna prestolnica, so svojo zakonsko podlago za tovrstno urejanje dobili poleti 1850, tudi s potrditvijo cesarja. Med naloge je sodila tudi skrb za krajevno policijo, ki pa ni zagotavljala javne varnosti, saj je ta naloga pripadala policijski direkciji, ki je v Ljubljani obstajala od konca 18. stoletja dalje in bila podrejena državnih oblasti, mestna občina pa jo je v določenem delu financirala. Leta 1866 je bila policijska direkcija ukinjena, del njenih nalog je prešel na deželno vlado, del pa na mesto.

Ljubljana je vzpostavila svojo mestno varnostno stražo. Od leta 1898 je policijske zadeve v Ljubljani vodil policijski urad pri magistratu, ki je štel 9 oseb. Mestna straža mu je bila podrejena in je štela 51 mož, in sicer 2 vodji, 10 nad stražnikov, 20 stražnikov in 18 pomožnih stražnikov ter 1 detektiva. Dunaj je ocenil, da je straža ob protinemških demonstracijah jeseni 1908 v Ljubljani ukrepala preveč blago in neodločno, zato je začel s pripravami na poddržavljanje te policije. Do tega je prišlo leta 1913, ko je v Ljubljani začela ponovno delovati policijska direkcija, ki so ji rekli ravnateljstvo. Namesto mestnih stražnikov so odslej za javno varnost skrbeli stražniki.

Leta 1866 so tudi druga statutarna mesta, in sicer Maribor, Celje in Ptuj, vzpostavila svojo mestno stražo skladno s svojimi potrebami in zmožnostmi.

Med prvo svetovno vojno so bile organizirane tako imenovane občinske straže, ki so predvsem pazile na sumljive osebe, tujce, varovale mostove na deželnih cestah, pomembne vodovode, poštno, telefonske, telegrafske in železniške naprave.

V času Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) in Kraljevine Jugoslavije so v začetku veljali predpisi iz cesarskih časov. Razdrobljenost policijskih sil je motila oblasti v Beogradu, hkrati pa je vplivala tudi na slabo učinkovitost teh sil. Kralj je zato leta 1928 določil pravila, ki so veljala za občinske stražnike. Hkrati pa je potekala še reorganizacija policije, ki je pomenila ustanovitev predstojništev mestne policije v Mariboru in Celju, kasneje pa še v Kranju, na Ptuj pa je straža v ostala pristojnosti policije.

Leta 1933, skoraj 15 let po nastanku Kraljevine SHS, so poenotili ureditev občin. Določeno je bilo, da občina opravlja naloge krajevne policije, če jih ne opravlja država. Pojem krajevna policija je obsegal sedem področij in na prvem mestu je bila navedena skrb za javno, osebno in imovinsko varnost, moralo, red in mir v občini. Če kaznovanje teh prekrškov ni sodilo v pristojnost drugih »oblastev«, je to nalogo prevzela občina.

Že takrat sta v Ljubljani delovali dve zasebni čuvajski podjetji, v Mariboru pa eno.

Po drugi svetovni vojni, ko je prišlo do revolucionarnega prevzema oblasti, so se občine preoblikovale v ljudske odbore, krajevni ljudski odbor pa je imel tudi nalogo, da skrbi za javni red in mir in je za ta namen vodil pomožno milico. Med njihovimi nalogami, ki so bile na las podobne nalogam bivših stražnikov, čuvajev, redarjev, je bila na prvem mestu varstvo javnega reda in miru, osebna varnost ter premoženjska varnost.

Pomožna (ljudska) milica je bila neuspešen poskus, ki verjetno ni uspel tudi zaradi kadrovskih in prostorskih težav poklicne (ljudske) milice. Vsekakor pa je na neuspeh pomožne (ljudske) milice vplivala tudi zakonodaja, ki je pristojnosti, še boljše dolžnosti, poklicne (ljudske) milice vse bolj vezala na krajevni občinski ljudski odbor, med drugim tudi, da postaja ljudske milice zavaruje administrativno izvršitev njegovih sklepov in odločb, da mora na ukaz predsednika občinskega ljudskega odbora opravljati določene naloge.

Izjemna moč krajevnih odborov oziroma skupščin se je kazala v tem da so v soglasju z republiškim sekretarjem za notranje zadeve ustanavljali in odpravljali postaje oziroma oddelke milice, imenovali vodstvene starešine enot, komandir postaje milice v občini je bil za svoje delo in delo enote odgovoren občinski skupščini in njenemu svetu za notranje zadeve.

Kasneje je zakonodaja prinesla nekaj sprememb, povečala se je moč in vpliv republiškega sekretarja za notranje zadeve.

V okviru družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora je bila 1976. leta vzpostavljena narodna zaščita, ki je v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah skrbela za varovanje pogojev dela, družbeno lastnino in objekte skupnega pomena, za varovanje reda in zagotavljanje varnega in mirnega življenja.

Leta 1980 so občine dobile zakonsko možnost, da občinska skupščina ustanovi organ za nadzor nad izvajanjem predpisov o javnem redu in miru, parkiranju motornih vozil in komunalni urejenosti. Pravice, dolžnosti in obveznosti teh delavcev je lahko določil odlok občinske skupščine, hkrati pa je bila občinski skupščini podeljena pravica, da postaja milice s splošnim delovnim področjem daje smernice in napotke za opravljanje njenih nalog, pomembnih za varnost v občini.

Leta 1991 pa je prišlo do razpada Socialistične federativne republike Jugoslavije (SFRJ) in do ustanovitve neodvisne države Republike Slovenije, ki je s svojo zakonodajo in razvojem policije in občinskih redarstev prišla do stopnje razvoja, kot smo ji priča. Občinska redarstva vse bolj pridobivajo na svoji veljavi tako med prebivalstvom, kot tudi na zakonski podlagi z Zakonom o varnosti cestnega prometa (2004), Zakonom o prekrških (2003), Zakonom o varstvu javnega reda in mira (2006) ter Zakonom o občinskem redarstvu (2006).

PRILOGA: 9

Primerjalno pravni pregled redarstva

Ob mednarodni pravni primerjalni analizi je opaziti temeljno značilnost, ki se nanaša na prisotnost ali odsotnost vpliva lokalnih skupnosti na zagotavljanje varnosti. Določen vpliv v obliki sodelovanja v različnih posvetovalnih telesih policije obstaja v zelo veliko državah, pristojnost organiziranja institucionaliziranih lokalnih instrumentov zagotavljanja varnosti pa imajo pretežno lokalne skupnosti v decentraliziranih državah (npr. Franciji, Italiji), medtem ko v federalnih državah (Nemčija, Avstrija) lokalna skupnost praviloma ne organizira lastnih varnostnih služb. Tradicionalno pomembno vlogo pa imajo lokalne varnostne službe v državah tako imenovanih anglosaksonskih državah, zlasti Združenem kraljestvu Velike Britanije in Združenih državah Amerike. Tudi v slovenskem policijsko-varnostnem izročilu so bile v različnih zgodovinskih obdobjih uveljavljene določene oblike lokalnih varnostnih organov in služb. Začenši z lokalnimi policijsko-varnostnimi organi slovenskih vinorodnih dežel – določeni so bili z normami slovenskega običajnega prava v 15. in 16. stoletju v znanih zbirkah predpisov Gorske bukve – do mestne policije in občinskih policijskih straž pod prvo slovensko oblastjo po razpadu Avstro-Ogrske monarhije. Tovrstne oblike lokalnih varnostnih služb so se na Slovenskem ohranjale vse do druge svetovne vojne. Ureditev lokalnih policijsko-varnostnih zadev po drugi svetovni vojni pa se je ohranila do osamosvojitve. Od osamosvojitve pa do sprejetja Zakona o policiji (1998), ki je upravljanje javne varnosti in javnega reda na lokalni ravni prepustil neobveznemu sodelovanju državne policije in bolj kot ne laičnim predstavnikom lokalne skupnosti.

V državah, kjer lokalne varnostne službe sicer niso del varnostne tradicije, se zaradi vedno novih varnostnih izzivov ukvarjajo s temi vprašanji. Deželna policija v Nemčiji je v deželni in ne zvezni pristojnosti, vendar je glede na status nemških dežel še vedno državna policija. Zaradi zavedanja o pomembnosti vloge lokalnih skupnosti pri zagotavljanju varnosti prebivalcev poskusno uvajajo »prostovoljne policiste«, njihovo področje dela pa je predvsem prisotnost, opazovanje in poročanje, preprečevanje kaznivih dejanj, nadzor cestnega prometa, varovanje poslopij in javnih površin ter raziskovanje prekrškov. Nizozemska ne pozna lokalne policije, njena ureditev pa je zelo podobna slovenski. Lokalni redarji so odgovorni za nadzor mirujočega prometa, šolajo pa se pri policiji.

Avstrija sicer ne pozna lokalne policije, vendar ima urejeno lokalno varnostno oblast, ki je pristojna za javne varnostne zadeve na ravni okraja oziroma občine. Lokalnim nadrejena varnostna oblast države si vedno pridrži pravico odločanja, če presodi, da teža posameznih postopkov presega okvire lokalne oblasti in morajo biti za to pod njeno pristojnostjo. Okrajne varnostne službe so urejene v okrajnih zakonih. Namen zveznega policijskega prava je namreč drugačen od namena okrajnega policijskega prava. Policijske dejavnosti v okrajih so usmerjene bolj v upravno policijske naloge, medtem ko je na zvezni ravni usmeritev bolj v varnostno-policijske dejavnosti. Vendar se tudi v okviru upravno-policijske dejavnosti v okrajih ukvarjajo z varnostno problematiko. Okrajno pravo se glede varnostne problematike ukvarja predvsem z vprašanji družbeno nezaželenega vedenja, kot na primer prepoved povzročanja hrupa, prepoved javnega žaljivega vedenja, prepoved prekrškov zoper čast in dobro

ime, prepoved beračenja na javnih mestih, prepoved prostitucije izven dovoljenih krajev, prepoved posedovanja nevarnih živali itd.

Občina lahko pod tem pogojem doda še svoje omejitve, v kolikor lokalne razmere na terenu zahtevajo posebno obravnavanje, na primer prepoved povzročanja hrupa, ki velja samo za določen čas ali območje. V primerih, ko se pojavi nevarna situacija, ki je tipična za neko občino in kot takšna ni urejena v zveznih ali okrajnih zakonih, je pristojnost nad ureditvijo le-te v rokah občine, lahko pa tudi okraja, npr. prepoved kopanja v gramoznih jamah. V izjemnih situacijah (razlog nujnosti) lahko takšen predpis sprejeme župan, vendar ga mora občinska oblast potrditi, takoj ko je to mogoče. Kršitev prepovedi se obravnava kot upravni prekršek, kazen pa je določena v lokalnih oziroma okrajnih pravnih dokumentih. Nadzor in spoštovanje teh določil ureja in revidira občinska/okrajna varnostna oblast.

V **Franciji** je bilo področje lokalne policije v Franciji spremenjeno in drugače urejeno s spremembami zakonodaje v letu 1999 ter s sprejemom mnogih podzakonskih predpisov. Na podlagi spremenjene zakonodaje je župan pristojen izvajati potrebne ukrepe na področju javnega reda, varnosti in javne higiene v občinah. Pod administrativnim nadzorstvom predstavnika države v departmaju je župan pristojen za mestno in podeželsko policijo. Izjema je Pariz, ki je edino mesto, kjer župan nima pristojnosti mestne policije, te pristojnosti pa izvaja prefekt.

Zakonodaja, ki ureja pristojnosti lokalne skupnosti, podrobno našteva pristojnosti mestne policije, mestna policija pa ima na posameznem področju lahko še druge pristojnosti. Med prisilnimi sredstvi, ki jih lahko uporablja mestna policija, je tudi nošenje orožja, kamor uvrščajo strelno orožje in plinski razpršilec.

V **Italiji** ima lokalna policija dolgoletno tradicijo, saj njeni začetki segajo v sredino 18. stoletja. Zakonska podlaga za ustanavljanje lokalne policije sega v leto 1986. Mestna policija je organizirana v obliki policijske strukture na ravni občine in le redko za potrebe več občin. Je organ lokalne skupnosti in sodi v pristojnost krajevnih oblasti. Predstavlja vmesni člen med lokalnimi oblastmi, prebivalci in državnimi oblastmi.

V mestni policiji velja določena hierarhija v nazivih, pri dodeljenih pooblastilih in na področju dela. To pomeni, da vsi pripadniki enote ne opravljajo enakih del, saj se naloge dodeljujejo skladno z lokalnimi in državnimi predpisi in so prilagojene lokalnim interesom. Naloge lokalne policije se delijo v dve večji skupini, in sicer institucionalne naloge in upravne oziroma administrativne naloge.

Kandidat za mestnega policista mora končati za to predvidene izobraževalne programe, ki zajemajo šestmesečni tečaj in dve leti preizkusnega dela. Ker na območju občine opravljajo vse funkcije policije (ustavljajo vozila, obravnavajo vse vrste prometnih nesreč, preprečujejo in ugotavljajo vse kršitve), imajo enaka pooblastila kot vse druge državne policije v Italiji. Mestne policije v Italiji so ponekod oborožene, vendar je to odvisno od lokalnih oblasti. Če je mestna policija oborožena, orožja nimajo vsi pripadniki mestne policije, temveč le tisti, ki od prefekta dobijo naziv uslužbenca javne varnosti. Mestni policisti lahko nosijo orožje le v službi, hranijo pa ga v enotah.

V **Veliki Britaniji** uniformirana neoborožena in oborožena policija tesno sodeluje z lokalnimi oblastmi in skupnostjo. Sodelovanje temelji na ugotovitvi, da se policija sama ne more uspešno boriti proti neredu in kriminalu. Lokalne oblasti, privatni sektor in drugi morajo sodelovati s policijo, da razvijajo in izvajajo strategije na področju zmanjševanja kriminala. Da bi dosegli te cilje, je reforma policijskega sistema v letu 2000 omogočila izvajanje nekaterih policijskih pooblastil »civilnim osebam«. Policija v te namene lahko usposobi državljane, ki nato v skladu z navodili in pod nadzorom policije prevzamejo in izvajajo specifične naloge. Policijski načelniki lahko imenujejo pomožno osebje, da štiri vrste nalog: zaščita skupnosti, preiskovanje, pridržanje in spremljanje. Stražniki lahko kaznujejo prekrške s področja asocialnega obnašanja (kršitve javnega reda). Kršitelje lahko legitimirajo, in če sumijo, da so podatki lažni, lahko kršitelja zadržijo do 30 minut, odvisno od prihoda policije. Stražnik lahko pri tem uporabi sprejemljiva sredstva, da izvede pridržanje. Med drugim lahko stražnik za doseg ciljev zaseže alkohol in tobačne izdelke ali celo vozilo. Stražniki lahko sodelujejo pri izvajanju policijskih kordonov, vendar jih ne morejo izvajati samostojno.

Lokalne oblasti lahko zaposlijo ulične oz. parkovne nadzornike. Za izvajanje nekaterih nalog s področja javnega reda jih pooblasti policijski načelnik, policija pa skrbi za sistem njihovega usposabljanja. Pooblašene osebe lahko izrekajo fiksno določene kazni za prekrške, kot so kolesarjenje po peš poteh ali če psi onesnažujejo okolico. Glede legitimiranja oseb pa imajo enaka pooblastila kot stražniki, vendar brez pravice pridržanja.